

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron
L. Pop. — Brassai-utca 10

Az Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 844
Nyomda 876
Híber osztály 483
Zs. N. Sz. 658

A kizárólag a
szociális ügyek színterén
Kéziratokat nem
vissza és nem
visszatérítünk meg

UJ KELET

ESTI-POLITIKAI-NAPILAP

Előfizetési árak

Romániában
Égész évre 400 lei
Félévre 220 lei
Negyedévre 120 lei
Egy hónapra 40 lei
Egy szám ára pályaudvaron
és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában

Egy évre 25 cor
Egy hónapra 1 cor

Magyarországon

Egy évre 20 dinár
Egy hónapra 1 dinár

V. évfolyam, 140. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Thamus 5

1922. július 1, Szombat

München és Berlin

Rathenau egyik gyilkosa, Werner-Techow már rendőrkézen van. Werner-Techow saját és elszakított ifjú nagy-nemzet, végigcsinálta egy nagy-nyelvi gyilkosság minden 10 napot. Napokon át bujdosott, majd beárkázott valamelyik rokona oda menteni kastélyába, ott formális városhatár mellett vele vivnia a rendőrségnek. Werner-Techovot csak harcra lehetett elfogni. Most Berlinben hallatják, de a honok fiatalember elszakított tagod. Werner-Techov abban a meggyőződésben áll, hogy amit csinált, azt nagyszerűen csinálta, a német nép hőstét fizeteli benne, ha meg egy ideig kényelmetlenül őrizni magát szük cellájában, az az állapot ideiglenes, holnap vagy holnapután elindulnak érte bajtársai, megdöngöztetik börtöne kapuit, kiszabadítják, a valódiok viszik diadalmenetben az utcákra, mint olyan nemzeti hőst, akinek már életében kijár a szobor, akár Hirdenburgnak, a mezári gyűzőnek. És ez nem ironia, ez maga a valóság. Németországban Rathenau halálával felszabadultak a földalatti indulatok, ami azt hinni, hogy a köztársaság vezérferfiainak a meggyilkolása minden esetben a fedélzetre szelítette, aki azt hinni, hogy mindenki összefog a köztársaság megvédésére, téved. Rathenau halála jelnek volt szárvá arra, hogy a jobboldali puccs kitörjön. Ez a puccs elmaradt, de a jobboldali megalkodás soha ilyen vakmerő nem volt, mint ép ezekben a napokban.

Státárium és rendkívüli törvények ellenére soha annyi monarchista tüntetés nem volt a német városokban, mint most és soha ilyen nyíltan nem látható a köztársaság ellen, mint éppen most. Münchenben, a német reakció központján a parlament és maga a miniszterelnök bélyegzi meg a státáriumot és a rendkívüli intézkedéseket, mint olyasmit, amely alkotmányellenes és a házak falán megjelenik a plakát: „Rathenau meghalt, de Scheidemann és Ebert még él”. És ugyanakkor a müncheni utcák megriadul a bizarr processzió, Ludendorff és Rupprecht trónörökös udvara terja felvonulását, mintha csak egy győztes háborúból tértek volna vissza éppen most, mintha a császár még mindig ott fenegné villogó „es ist erlicht“ bajuszát a berlini Hohenzoller-palotában. Teszik ezt ugyanakkor, amikor a gyilkos zsebében ludendorff-leveleket őriz és hindenburgi leveleket és helfferich-ereklyéket. Helfferich legalább most nem provokál, ül berlini lakásában nagy-nagy félelemmel, a rendőrségre bizza bőre ópságát és hogy bebizonyítsa, mennyire nincs köze a gyilkossághoz, a millió márkát díjat a maga zsebéből megtoldja százezer márkával. Rémmód vacoghat ez a szegény Helfferich, ha már ilyen súlyos összeggel kénytelen alibit igazolni.

Persze más az, amit Berlinben lehet ma csinálni Rathenau halála után és más, amit Münchenben. Ha Helfferich ott lett volna Münchenben, ő is csatlakozott volna a monarchista deklarációhoz, ünnepi szónoka lett volna a császárhoz bajoroknak. És Berlinben maga Ludendorff a hős és Rupprecht a frontezett hadvezér is megjuhászodott volna. Berlinben sokszázezer szervezett munkás félti a köztársaságot, de Münchenben elérőlenedett a munkásság.

Berlin és München harca voltaképpen egész Németország súlyos harcát jelképezi. Monarchisták és republikánusok állanak szembe egymással. A monarchisták a reakció akarja, a köztársaságot a munkásságon kívül aligha védelmezi meg bárki is Németországban. Most a három munkásfrakció — többségi szocialisták, független szocialisták és kommunisták, akiket elvi harcukban egy világszerte el egymástól — összefogott, mert látja, hogy a forradalom legfőbb vívmánya, a köztársaság veszélyben van. Kérdés, sikerül-e elfogadtatnia a parlamenttel azokat a törvényeket és javaslatokat, amelyek a köztársasági államforma védelmére készültek. Ha nem, akkor a harc nyilvánvalóvá válik; fellángol Németországban a súlyos probléma: ki marad felül, Berlin vagy München.

Elfogták Rathenau gyilkosait

Harc a rendőrökkel egy vidéki kastélyban

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, június 30. A rendőrség elfogta Rathenau egyik gyilkosát, Werner Techow Ernő joghallgatót és bűntársát, Gürtner hadnagyot. Gürtner jelen volt a gyilkosság megbeszélésénél és Berlin egyik külvárosában ő kerestett garázdát a gyilkosok autójához. A gyilkos Techow egy városi tanácsos fia. Tettének elkövetése után vonatokon bujált, majd nagybátyja birtokára Frankfurt am Oderbe ment és ott egy kastélyban rejtőzködött a rendőrség elől. A rendőrség mikor hollétéről pontos tudomást szerzett, körülvette a kastélyt és a szobájába nyomult, Techow ellenállt és csak hosszú küzdelem után sikerült lefogni. Berlinbe vitték, ahol azonnal megkezdtek kihallgatását. A gyilkos makacsul tagad.

A porosz sajtóiroda hivatalos jelentése szerint Gürtnernek sok levelet találtak, amik Helfferichről, Ludendorffról, Jagowtól és más jobboldali vezérektől kaptak.

Tömeges letartóztatások

Berlin, június 30. A berlini rendőrség letartóztatott két kereskedőt, akik annak az autógarázsának a tulajdonosai, melyben az autót volt elhelyezve, amelyről Rathenaut meggyilkolták. Letartóztatták ezenkívül két gimnázistát és egy egyetemistát hallgatót, akik tudták a merényletről. Az egyik diák a már letartóztatott bűnrészeseinek, Ernst Werner Techovnak a fivére. (Wolff.)

Ujabb merényletektől tartanak

Berlin, június 30. (Rader.) Az eddigi letartóztatásokkal kapcsolatban a rendőrség megállapította, hogy a gyilkosok és társaik számos politikai merényletet kíséreltek elő. Az egyik letartóztatott diák, aki a Rathenau-gyilkosság alkalmával az autót vezette, résztvevő a Kapp-féle puccsban és a Consul nevű titkos szervezet tagja volt. Egy középiskolai tanuló is letartóztatott, akit szintén a merényletben való bűnrészességgel vádolnak. Ez Bauer ezredesnek volt az ordonáncja és számos, a Kapp-puccs idején kelt reakció szervezők leveleit találták nála. A lakásán

Helfferichnek, Ludendorffnak, Jagownak és más számos előkelőségnek a levelét találták meg.

Fischer és Kauer kereskedők, a garázs tulajdonosai szintén ehhez a társasághoz tartoznak. A német nemzeti párt a rendőrség által kitűzött egymillió díjhoz még 200 ezer márkát ajánlott fel a tettesek kézrekerítésére.

Helfferich, aki tömegesen kapja a fenyegető leveleket s a rendőrség őrizete alatt áll, szintén 100.000 márkát ajánlott fel a tettesek kézrekerítésére.

hogy a birodalmi gyűlés elé törvényjavaslatot terjesszenek a köztársaság védelméről, amely szigoruan büntessen minden monarchista agitációt és minden támadást a köztársaság zászlai és színei ellen. Követeli, hogy az állami hivatalokból és a Reichswehrből eltávolítsák a köztársasággelens elemeket. Követelik az egyenruha viselés szabályozását, a szolgálaton kívüli egyenruha viselés eltiltását, ugyancsak eltiltandó az uniformis viselése a volt tiszteknek is. Követelik

rendkívüli törvényszék felállítását és a bünygi rendőrség élére külön végrehajtóbizottság kinevezését. A köztársaságot védő törvény egyelőre két évre szóljon, azután meghosszabbítandó. Azonnali amnesztia adandó minden politikai bűnösnek.

Együttal felszólítják a külföldi munkáspártokat és szakszervezeteket, vessék latba minden befolyásukat a kormányoknál, hogy az antant álljon el a német nép ellen irányuló erőszakos politikájától, mert ez csak a nacionalista és a monarchista agitációnak szolgálatát újabb anyagot.

Megvédik a köztársaságot
Berlin, június 30. A kormány a köztársaság védelméről szóló törvényjavaslat beuyjtásakor a szocialisták javasolnifogják a Hohenzollernek száműzetését. A radikális szocialisták a dinasztia vagyonának elkobzását is követelni fogja, az egykori császári hadsereg uniformisa viselésének megtiltásán kívül.

Wirth kancellár tegnap többórás tanácskozást folytatott a német szövetséges államok miniszterelnökeivel a Rathenau meggyilkolása folytán szükségessé vált intézkedésekre vonatkozólag.

A „Vorwärts“ követeli, hogy ha a birodalmi gyűlés kétharmad többsége nem fogadta el a munkásság manifesztumában foglaltakat, akkor azonnal oszlassák fel a Reichsrathot. A szocialista szász kormány követeli a jelenlegi hadügyminiszter távozását, hogy a Reichswehrt a köztársaság tényleges védegyővé átalakíthassák. A „Freiheit“ közli a független szocialista párt manifesztumát, amelyben felhívja a munkásságot, tartson ki a most megindult harcban.

A Reichstag agrárbizottsága lezavazta a szocialisták agrárjavaslatát. Amennyiben a birodalmi gyűlés plénuma is így tesz, a parlament feloszlátása elkerülhetetlen lesz.

Az összes szocialista pártok és szakszervezetek követelik a legszigorubb kivételes intézkedések azonnali életbe léptetését. Amennyiben pedig a birodalmi gyűlés ezt nem fogadja el, azonnal követelni fogják a Ház feloszlását. A szocialisták és a demokráta között tárgyalások folynak egy parlamenti közös kooperáció tárgyában.

München, június 30. A nemzeti szocialisták irodájára és más helyekre falragaszokat ragasztottak ki ezzel a szöveggel: Rathenau halott, Ebert és Scheidemann még élnek.

Kik a gyilkosok

Berlin, június 30. A rendőrség hivatalos jelentése szerint Rathenau gyilkosainak kilétét megállapították. A gyilkosok: Ernst Werner Techow berlini, Fischer (alias Vogel) szász és Knauer (alias Körner és Siera) mecklenburgi fiatal emberek. Mindhármán egy titkos szervezet tagjai s tagjai voltak az Erhardt brigádnak is. Ezenkívül a gyilkosságban bűnrészességgel gyanúsított több személyt letartóztattak.

Ujabb jelentés szerint az Odera melletti Frankfurtban elfogták Techow sófőrt, aki a gyilkosok autóját vezette.

Megkettőzték Ebert és Wirth őrségét

Berlin, június 30. Itteni politikai körök ujabb merénylettől tartanak. Ebert birodalmi elnök és Wirth kancellár őrsőinek számát megkétszerezték.

A három szocialista-párt együttes követelése

Berlin, június 30. A „Vorwärts“ rendkívüli kiadásban közli a három szocialista pártnak és a szakszervezetek társaságának együttesen felállított követeléseit. Ezek szerint követelik,

Monarchista tüntetések Münchenben Ludendorffal és Rupprecht trónörökössel

München, június 30. Az egyetemen négy százeves fennállásának alkalmából rendezett ünnepély valóságos monarchista tüntetés volt. Pényves menetben vonultak fel az egyetemi tanárok, a bajor köztársaságot Lehrenfeld gróf miniszterelnök képviselte, az előkelőségek sorából megjelent Rupprecht extrónörökös, Lipót és Lajos hercegek, utána teljes díszben a tábornoki kar Ludendorff vezetésével. A birodalmi köztársaság hadseregét Hohl tábornok képviselte. Az egyetem rektora ünnepi beszédében magasztalta a Wittelsbach dinasz-

tiát és köszönetét fejezte ki Rupprechtnek az ünnepélyen való megjelenéséért. A tömeg lelkesen tüntetett Rupprecht és Ludendorff mellett.

Bajorország tiltakozik a státárium ellen

München, június 30. A bajor országgyűlés tegnap ülést tartott, amelyen több interpelláció elhangzása után megbélyegezték a Rathenau elleni gyilkosságot, de kifogásolták a birodalmi kormánynek rendkívüli intézkedéseit, amelyek tisztán a jobboldal ellen irányulnak. Több beszéd elhangzása után a kö-

zépírt részéről kérték szót, de ekkor a kommunisták és szocialisták túntetőleg elhagyták a termet. Majd Lerchenfeld bajor miniszterelnök emelkedett szólásra. Kijelentette, a bajor kormány elítéli a gyilkosságot és tisztában van azzal, hogy a fejlemények megakadályozása bizonyos intézkedéseket tettek szükségessé, de szükségesnek tartja állásfoglalni a tett intézkedések ellen. A rendkívüli intézkedések ahelyett, hogy az ország nyugalmát biztosítanák, zavarokat idéznek elő. De állásfoglal a bajor kormány a rendkívüli intézkedések ellen azért is, mert sértik Bajorországnak az alkotmányban biztosított jogait. Az alkotmány szerint a rendőrfőnökségnek az egyes államokban szuverén jogok van.

A bajor kormány felelősi szavát a mai miniszterelnökök konferenciáján is tiltakozni fog az igazságügyminiszter önkényes intézkedései ellen.

Megliacseltek két képviselőt

Berlin, június 30. Rathenau meggyilkolása alkalmával számtalan tüntetés volt a birodalom minden részében, amelyek nyugodt és méltóságos lefolyásnak voltak. Csak Bernsadtban történt komoly incidens, amelyben az elkeseredett tömeg betört Dingeldei és Ossan néppárti képviselők lakására, akiket súlyosan inzultált. Dinzedlei felgyógyulása valószínűtlen, Ossan sérülése súlyos. A tömeg ezután szétrombolta a „Täglicher Anzeiger” és a „Landeszeitung” szerkesztőségét és nyomdáját.

Ujabb véres tüntetések

Berlin, június 30. A Lustgartenban tegnap újabb tüntetés volt minden incidens nélkül. Karlsruhe) és Darmstadt városokban véres összecsapások történtek. A felizgatott munkásság lerombolta a jobboldali képviselők házaát és több újság szerkesztőségét. A rendőrség és a tüntetők között harc keletkezett, amelyek 3 halott és 25 sebesült áldozata van.

A felsősziléziai Ratiborban, Glogauban és Kreuzbergben antiszemita és lengyelellenes tüntetésekre adott alkalmat Rathenau meggyilkolása. Az ostromállapotot azonnal kihirdették.

Megnyit a pozsonyi terménytőzsde.

Pozsonyi tudósítónk jelenti: Hosszas huza-vona után megnyitott a pozsonyi terménytőzsde a Vigadó kis koncerttermében. De már az első napon súlyos inzultusok érték a magyar nyelvet és a szlovenszói földmérés 40 százalékát képviselő magyarságot. A kis koncertterem, amely mindjárt kezdetben szűknek bizonyult, 40 kétüléses asztalokat foglal magában. Egy-egy asztal évi bére 1000 korona. A szimpadon a tőzsdetanasz határozatai vannak kifüggesztve cseh és német nyelven. A különféle hirdményeken ugyancsak az a két nyelv érvényesül s az összes nyomatványokon is mindenütt hiányzik a magyar szó. Ennek a magyarságot mélyen sértő intézkedésnek egyetlen oka a vezetőség cseh többsége, amely még tisztán kereskedelmi intézményt is jónak tartja, hogy szlovácon és a kisebbségeket érzelmeiben sértse. A cseh tőzsde-igazgató-ság az oka annak is, hogy legnagyobb részt jelentéktelen cseh érdekeltségűek kaptak helyet az asztaloknál s a legtekintélyesebb belföldi kereskedők a „kulisszákba” — a folyosóra — szorultak. A tőzsdetagok körében ezek az intézkedések érthető elégedetlenséget keltettek. Kényelmetlennek mondják az ugyszólván rájuk oktroyált vezetőséget is, amely egészen illuzóriussá teszi a kereskedelem önkormányzatát. Sokan biztosra veszik, hogy a termény-érdekeltségek egyik része továbbra is a régi helyén (Karlton) és minden megszorítás nélkül fogja kötésait lebonyolítani. Az első nap egyébként az ismerkedés napja volt. Az üzlet lanyhán indult, úgyhogy sokan a 30 koronás antrét is sajnálták, mert elmaradt üzletük nem rekompenzálta őket.

A Vatikán ismét tiltakozott a Palesztina-mandátum ellen

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Amióta híre érkezett, hogy az angol kormány újabb deklarációra készül a palesztinai zsidó nemzeti otthon ügyében és ezzel az újabb kormánynyilatkozattal interpretálni kívánja a Balfour-deklarációt, újabb politikai nehézségek merültek fel a palesztinai ügyben. Ezek a politikai nehézségek a végző erőmegfeszítésre készítik a cionista világszervezet vezetőségét. Megvan minden remény arra, hogy a cionista vezetőség politikai működésének minden körülmények között meglesz az eredménye és a népszövetség a jövő hónapban kezdődő ülésében végleg jóvá fogja hagyni Anglia Palesztina-mandátumát.

Az angol kormány továbbra is ragaszkodik a palesztinai mandátumhoz, valamint a Balfour-deklarációhoz, melyet az állítólag kiadásra kerülő kormánynyilatkozatával csak interpretálni kíván. És a mandátum sorsán nem változtat az sem, hogy az angol alsóház egyik legutóbbi ülésén olyan határozatot hozott, mely a mandátumnak a Balfour-deklaráció alapján való vállalását ellenzi. Ebben az ügyben a J. C. B. Londonból azt a megbízható forrásból eredő értesítést kapta, hogy a felsőháznak anticionista tendenciájú határozata súlyos politikai aggodlyokra ad ugyan alkalmat, de még

távolról sem jelenti azt, hogy az angol kormány a határozat következtében képtelen volna Palesztinára vonatkozólag bármiféle politikai konzekvenciát levonni.

Az angol alkotmány ugyanis nem kötelezi a kormányt ilyen konzekvenciák levonására. A kormánynak teljesen hatalmában áll a mandátumot jelenlegi formájában fentartani és a népszövetségnél a mandátum ratifikálását szorgalmazni. A cionista világszervezet természetesen tisztában van az angol felsőház határozatának lehetséges következményeivel és épen ezért elhatározta, hogy erejének minden megfeszítésével ki fogja eszközölni a mandátum sürgős jóváhagyását.

Ugyan csak a palesztinai mandátum kérdésével kapcsolatban az olasz külügyminiszternek, Schanzernek londoni látogatása. Az olasz külügyminiszter magával lord Balfourral tárgyalt a Palesztina-mandátumot érintő kérdésekről. Ugyancsak tárgyalt Schanzer Lloyd Georgeral is és ezek a tárgyalások is főleg a Palesztina-kérdésre vonatkoztak. Schanzer valószínűleg június harmincadikáig marad Londonban, ahonnan Párisba megy, hogy Poincaré miniszterelnökkel megbeszéléseket folytasson.

Hirt adott már az Uj Kelet arról, hogy a szentszék többek között a jeruzsálemi pátriárkát is Angliába küldte azzal a misszióval, hogy a palesztinai zsidó nemzeti otthon ellen a lehető politikai lépéseket megtegye. A jeruzsálemi pátriárka azóta már visszatért Rómába és mint a J. C. B. megbízható forrásból értesül, az eszmecsere a szentszék és a brit Foreign Office között a mandátum kérdésében tovább folyik, sőt a pátriárka visszaérkezése óta még élénkebb lett. Arról is hír érkezett, hogy Angliának vatikáni követe teljes mértékben támogatja a szentszék politikáját. Ezzel szemben a szentszék semmi hír sincs arról, hogy a Foreign Office milyen álláspontot foglal el a vatikáni angol követ politikájával és a Vatikán memorandumával szemben, melyet a szentszék a Népszövetség elé terjesztett.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Radornak Rómából keltett távirata szerint

Gaspari bíboros, szentszéki ál-

lambittkár a Vatikán nevében új tiltakozást jelentett be a népszövetségnél a palesztinai brit mandátum ellen,

mert a mandátum állítólag a zsidók privilegizált helyzetét jelenti Palesztinában.

Mialatt a politikai küzdelem a legmagasabb fokát érte el a Palesztina-mandátum ratifikálása körül és a cionista világszervezet az angol kormány támogatásával a végző leszámolásra készül a palesztinai zsidó nemzeti otthon elgáncsolni akaró retrográd klerikális politika ellen, addig a Palesztina felépítését előkészítő praktikus munkák is teljes erővel folynak tovább. Amerikából jelenti a J. C. B., hogy a sok vitára alkalmat adott Ruttenberg tervezet ügyében az amerikai Palesztina Development Council (Brandeis csoport külön konferenciát tartott, melyen elhatározták, hogy

másfélmillió dollárt fognak összeszerezni a Ruttenberg-terv megvalósítására.

A konferencia maga azonnal háromszázhuszonegyezer dollárt adott össze. A különböző helyi csoportok négyszáznyolcvanezer dollárt jegyeztek rövid idő alatt erre a célra.

Az Egyesült-Államok cionista szervezete szintén felhívást bocsátott ki, melyben megindítja a Ruttenberg-terv érdekében a nyilvános gyűjtést. A felhívás rámutat arra, hogy az Egyesült-Államokban a Keren Hajeszód-akció lezárult, minek következtében minde erő arra kell fordítani, hogy a Ruttenberg-terv megvalósítására szükséges pénzösszeget a lehető leghamarábban összegyűjtsék.

A J. C. B. értesítése szerint az amerikai cionista szervezet felhívta a Brandeis-csoportot, hogy a Ruttenberg-terv érdekében indított akciót közösen intézzék. Az erre vonatkozó tárgyalások azonban eredménytelenül végződtek, minthogy a Brandeis csoport az együttműködést lehetetlenné és nem kívánatosnak tartja. Bárholgy is álljon azonban a dolog, bizonyos az, hogy az amerikai zsidóság máris felismerte a palesztinai gazdasági berendezkedés fontosságát. A Ruttenberg-terv keresztültelése a zsidó közösség kezébe fogja adni Palesztina gazdasági életének legfontosabb forrásait és a Zsidó Nemzeti Otthon jövődjé kialakulására a gazdasági hegómónia sokkal fontosabb, mint bármiféle interpretáció, melyet hivatalosan a Balfour-deklarációhoz fűznek.

Refé, meszelő és ecsetgyár!

Legalább 40%-ot takarít meg behozatali vám-ban minden kereskedő, ha nálam szerzi be szükségletét. **Stern S. Endre**, Oradea-Mare. (Nagyvárad). 1350

Coron Blue

(Kékitő kocka), kékitő illatos, tinta, párna, festék, kalaplakk minden színben, léggypapír süveges, szalagos és ives. **Padió sárgító**, garantált minőség, legolcsóbb ár.

„LUXOR” vegyszertgyár, Cluj, Telegram: „Luxor”, Cluj, Telefon 12-97. Engros engedmény. 1295

Önálló

perfekt könyvelő

4114-1 a román nyelv szóban és írásban való tökéletes tudással azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok

Erzsébet Gözmalom, Satu-Mare küldendő.

Ditró orvosát véresre verték

Csendőrmester, aki kutya-korbáccsal igazoltat

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Nemrég megírta az Uj Kelet egy konkrét eset, a nagybárdói zsidóvéres kapcsán, hogy a fölötté kivánatos szelekció hiányában a vidéken egyes köztisztviselők és állami közegek visszaélnék a rájuk ruházott hivatalos hatalommal. Most hasonló panaszos levelet kaptunk Ditróról, ahol ugyancsak egy hatalmi túltengésben szenvedő csendőrmester basáskodik felelőtlenül és viselkedésével állandóan veszélyezteti a lakosság nyugalmát.

A beküldött panaszos levélből az alábbi részleteket közöljük:

Vasárnap az estét egyik családnál töltöttem egy barátommal, ahonnan tíz óra után távoztunk. A kapuban szembetalálkoztunk Giurescu Györgygyel, a gergyó-zeintmikiósi járás csendőrmesterével, aki igazolásra szólított fel bennünket. A megmutatott iratokat nem találta elegendőnek és tovább faggat minket románul:

— Hol jártak? Merre mennek?

Minthogy nem tudtuk románul válaszolni, magyarul feleltünk a kérdésekre s rámutattunk az alig pár lépésnyire levő házra, hogy onnan jövőnk. Hasztalan. Bőszülten ránkordit és kivont karddal int nekünk: — Előre!

Nyugodtan megyünk a csendőrmester felé, abban a hiszemben, hogy ott majd valamelyik ismerős csendőrrévén majd elintéződik az ügyünk. De csalatkoztunk kellett eme reményünkben, mert a szobák üresek voltak. Csak nagykésőre került elő egy káplár, akinak az őrmester ur kiadta a parancsot, hogy tüstént vegye elő a szegesvégű kutyakorbácsot és alaposan verje el bennünket. A káplár azt feleli, hogy a korbácsot a jártór vitte magával.

Akkor a másik ostarall rivált rá Giurescu őrmester ur a káplárra, aki hamarjában ezt sem találja meg.

A derékszíjjal! Tombol most már az őrmester ur. A káplár már épen indulni akar, hogy a derékszíjját leakassza a szegéről, amikor az őrmester ur újabb parancsot ad neki:

— Le velük a piacéba! Ott aztán puskatussal elátjuk a bajukat!

És már tuszkol is bennünket a kizsákoló felé. Mi ketten halálszápadtan néztük egymásra. Már az ajtónál vagyunk, amikor barátom, aki egy keveset mégis tud románul, könyörgésre fogta a dologot. A káplár is jóakarattal szól az érdekünkben, mire az őrmester nagy elgondolkodva ránköszöl:

— Iesiti afar! Mars ki!

Künn az udvaron még halljuk, hogy az őrmester azon tanakodik a káplárral, ne hívjon-e vissza minket.

Egy félórával később H. S., a közeg zsidó orvosa szintén össesakadt ezzel a csendőrmesterrel. Veled ugyanaz a komédia kezdődött, mint velem. Igazoltatta. Az orvos igazolja, hogy betegnél járt. De mégis bevisszi az őrsre, bilincsbe veri, pofozza, üti, rugja s reggelig a pincébe zárja a tizezer lakosu Ditró egyetlen orvosát.

A levelet, amely élénk megvilágításba helyezi a vidéki deszpotákát, egy állami fizetéses alkalmazott, a ditrói elemi és polgári iskola egyik tanítója írta alá, aki sorait a következő szavakkal zárja: „Ebben a vérlázító esetben az ellentétek szörnyű tragikuma éleződik ki. Wilsoni elvek és kutyakorbács!”

Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye: És a meggörbödött kiegyenesedik.

A díjnyertes zsidó mártír anagyvára — A szigetén Zsidónak...

Sokat vitatott Shakespeare gam eddig mé a problémával Shakespeare halt meg, min ziót. De mos ezzel az ügyben ugyanis ten. Gyönyör indiai határu egyes butor da egy festő, far ki részlet. Tele kel ez a p amelyért mind gyelhető a g

A egyik rossz világítás mély ötlött. Szász kállu Felő fordított végy líheg. Sh kenyen elzet historikumát. gyar piktor f vel ezöltt. A veti feleségül el jómódban, zítate meg m az apát és az leességében od nyelmű, fiatal hogy nem a s akarja a testét

Mert az id apa lányát ak tenlen kelmár, ségével típorja

Ez a kép első díjat nye tetszetett a visszatérő p produkcióját a műrcheni Deu Egy kis anti resett áruokk egyenesen a tettek. A képa ada el a meg a díjnyertes Sh falára.

És azóta ben, hogy vaj nek képzelt

Aprópó, a volna realis, Shakespeare sem. Egész s gosen is lekö

Van itt K szociális intéz mekothon. S kül dolgozik. gyermekeket Az intézmény tesitét kapott falván van évekkel ezelő házaspárhoz, asszony elme ötvenes árvt.

Kérdetben genkedéssel t de nemokára az új helyzet kevetit hozá zetéhez. A b az elnöknő gyerekt.

— Mondó Mákfalván. A gyerek nézett a nébi — Tudtar ütöttek és ha dig utánamki Shakespeare irt volna eb kumból?

Ennek a tudára adták mint más.

Ha gyorsan kiszolgált, jó tűzifát akar, forduljon a Frenkel-fatelephoz (volt Jancovits és Tso) Strada Apriljona (Gyulagyár-u.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 3-65

HIREK

Éjszakai hajsza egy zsebmetsző után

Élet-halálharc a víz alatt

Az Uj Kelet tudósítójától

Veszedelemes vasúti zsebmetszést tett ártalmatlanná tegnap hajnalban a kolozsvári rendőrség állomási ki- rendeltége. A bukaresti személyvo- nat két és fél órai késéssel futott be Kolozsvárra s alighogy megállott a pályaudvaron, Hoffmann Bernát mára- marosszigeti kerskedő berohant a vasúti rendőrség őrszobájába és je- lentette a szolgálatot teljesítő Orlescu komiszárnak, hogy ismeretlen tette- sek közvetlenül Kolozsvár előtt ki- emelték zsebéből a pénztárcáját. A jelentés vétele után Orlescu és Cotz detektív felsiettek a vonatra, hogy az adott személyleírás alapján igazolásra szólítsa a két gyanuba vett egyént. Ezek, amikor észrevették, hogy üldö- zik őket, a vonat tuloldalán leszá- lottak és futásnak eredtek. Az egyik menekülő a sötétben nekiment egy mozdonyvezetőnek. Mindketten a földre buktak és dulakodni kezdtek, mire az időközben odaérkező Cotz detektív lefűlte a gyanus alakot. A másik zsebtolvaj elmenekült.

Az elfogott zsebmetszést az őrszobán vallatásra fogták. Eleinte tiltakozott a molesztálás ellen, hogy ő becsületes ember, de megmozdítása- kor megtalálták nála az elemelt pénztárcát, amelyet visszaadtak tulajdonosának. A zsebmetszést, aki Nicolae Vasilescunak mondotta ma- gát, Cotz detektív átvette az őrség parancsnokától és megindult vele a központi rendőrkapitányság felé. A posta előtt, ugy hajnali négy óra- kor, Cotz észrevette, hogy három ember dulakodik egymással. Közbe- lépett, hogy szétválassza őket. Vasilescu felhasználta a kedvező alkalmat és a szürkületben elsomfordált a detektív mellől, aki már csak akkor vette észre a zsebmetsző szöké- sét, amikor az majdnem ötszáz lé- pésnnyire volt tőle. Cotz utána eredt. A három ember erre abbahagyta a verekedést és kiabálni kezdett:

— Fogják meg! Fogják meg!

A lármára tucatnyi hazaszállin- gózó ember gyűlt össze a postaépü- let elé. Amikor megtudták a törté- netet, szintén üldözőbe vették a szökevényit.

A zsebmetsző azonban gyorslábu ember volt. Befutott a Karolina-térre, ahol a romok között igyekezett bu- vóhelyet keresni, de mikor látta, hogy ott könnyen felfedezhetik, tovább szaladt a Szentlélek-utca felé, majd befordult egy kis sikátorba, amely a Szentlélek-utcát összeköti az Unió- utcával. A szűk sikátorban utjába került Maknai Géza futballista, a Victoria kapusa, de Vasilescu, aki hatalmas, erős ember, egyszerűen félrelökte utjától. Ekkor újabb aka- dály tornyosult eléje. A két utca kö- zötti vaskapu zárva volt. A menekülő óriási erejével könnyedén átugrta a kaput, kijutott az Unió-utca, on- nan visszafordult a Bartha Miklós- utcába. A detektív és néhány járó- kelő folyton a nyomában. Egyre fo- gyott a távolság a menekülő és üld- özői között. Vasilescu, amikor látta, hogy nem sokára utoléri, a Patak- utca felé vette utját és az ottani kis hidról a Szamosba vetette magát. Cotz, aki már csak néhány pillanattal később ért oda, utánaugrott. Életre- halálra menő harc fejlődött ki a víz- ben. A parton összesereglett emberek tetlenül nézték a viaskodást. Cotz végül mégis föllökerekedett tagbasza- kadtt ellenfelén. Vasilescu kimerülten bukkott a víz alá, de még ott is me-

nekülni próbált és egy vizalatti für- dőpad alá bujt, de a detektív kihuzta onnan és mert revolvere teljesen át- ázott, egy észrevetlenül felkapott kö- vet szegzett a zsebmetsző mellének és lelövésével fenyegette, ha szökni merészelne. A közrekerült vasúti tolvajt azután bekísérte a Calea Vic- toriein levő főkapitányságra, ahol ki- derült, hogy különböző rendőrségek számtalan körözlevelet adtak ki Va- silescu ellen. A zsebtolvajt kihallga- tása után átadták az ügyészségnek.

— Az Uj Kelet a Kadima tulaj- donában. Jelentette már az Uj Kelet, hogy a Kadima kiadóvállalat részvén- ytársaság bejegyzése nemrég megtörtént. Az ilyenformán jogérvényesen megalakult részvénytársaság július 1-ével, vagyis a mai nappal átvette az Uj Kelet ki- adásának jogát is.

— Clemenceau amerikai körutra készül. Párisból jelentik: Clemenceau közelebbről Amerikába utazik propa- gandaköruttra.

— Az erdélyi műkincseket elszál- litották Budapestre. Budapestre je- lentik: A budapesti múzeumokban ta- lált erdélyi műkincseket ma három va- gonban elindították Románia felé. A küldemény 78 csomagból áll és értéke 20 millió korona.

— Francia nyelvkurzusok a Tar- butban. A Tarbut fiu- és leánygimná- zium növendékei számára a nyár folyamán francia nyelvkurzusokat tart, melyeken kis csoportokban direkt mód- szer szerint fogják tanítani a francia nyelvet, ugy kezdőknek, mint haladók- nak. A kurzusok hétfőn, július hó 3-án kezdődnek, reggel 8 órakor. Jelentkezéseket elfogad az iskola igaz- gatósága az Eötvös utcai iskolában. A tandíj egész nyár tartamára szátha- van lei.

— Panamázó bukaresti városatyák. Bukarestből jelentik: A rendőrség le- tartóztatta Bosmann és Gherovics volt városi tanácsosokat, akiket lisztcsalli- tási visszaélésekkel vádolnak.

— Beszárabiai diákok a szabadságjogokért. Bukarestből jelentik: A lapok közlik a beszárabiai diákok fel- hívását, amelyben intézkedéseket köve- telnek, hogy az ostromállapotot és az ottani hatóságok tulkapasait végre meg- szüntessék.

— A kolozsvári héber óvoda vizsgálónapja. Vasárnap délelőtt fel- tizkor a kolozsvári Gan-jeladim évszázó vizsgálónapját rendez az Uránia-szin- házban. Az ötletesen összeállított mű- soron héber szavaltatok, énekszámok és kis szindarabok, többek között Mech- lovitz Batja óvónő saját szerzeményű héber mesejátéka szerepel. Belépti díj nincs.

— Uj tisztikart jelölt a Jehudit. Kedden délután a kolozsvári zsidó női Jehudit kulturregészületének választ- mánya gyűlést tartott. A gyűlésen mag- választották a jelölőbizottságot, amely az egyesület új tisztikarába a következő tagokat jelölte: Neuberger Zsigmondot a Napközi Gyermekotthon létesítése körül szerzett és más jótékonyági érdemeiért a Jehudit diszelnökújévé, a tisztikarba pedig Wertheimer Samuás elnök, Guttfried Adolphe és Sajovics Nátháné alelnökök, Weiszburg Chaim dr. főtitár, Boskovics Jolán ügyvezető elnök, Boksan Gézáné választmányi elnök, Weiszburg Emilné és Szabó Jenőné pénztárnokok, Zsili Samuás és Waldberg Flóra elnökök, Wald Teréz és Rosenberger Jolán jegyzők. A fel- ügyelő- és számvizsgálóbizottságba a következőket jelölték: Halász Jenőné, Katz Rézsi, dr. Leitner Fülöp, dr. Neufeld Jenőné és dr. Pollák Sándorné. Az állandó bizottság tagjai: dr. Fischer Józsefné elnök, Molnár Jakabné alel- nökök, Antal Márkné, Bergner Dzsóné, dr. Boskovics Henriáné, Faragó Miklósné, Finkelsteiné Glaszer Zsenka, Fischer Kálmáné, dr. Goldner Mihályné, dr. Kohányi Menyhért, Neufeld Mózesné,

dr. Spitzer Józsefné, Székely Béláné, Szilágyi Adolphe és Wertheimer Izidorné. A választmány legnagyobb része a régi tagokból fog kikérülni. A közgyü- lést az egyesület adminisztratív ügyei- nek intézésére fizetési titkári állást kreált, amelyet később töltenek be. A kéthónapos nyári szünet miatt az új választások szeptember 17-én lesznek. Ugyanakkor terjesztik be a választó közgyűlést az ezévi nyilvános zár- számadókat is.

— Saját házába költözik a huszti Mizrahi-csoport. Husztról jelentik: Nehéz küzdelmek után és nagy anyagi megerőltetések árán a huszti Mizrahi- csoport népház építésére vállalkozott. Ünnepeles kiülsőségek között július negyedikén rakják le az épület alap- kövét. Az új épület neve „Béth haam” lesz.

— Megalakult az erdélyi és bánáti tanítóegyesület. A Rador je- lenti: Erdély és Bánát zsidó iskoláinak tanítói folyó hó 27. és 28-án tartották meg alakuló gyűlést. Képviselet volt a csatolt területeknek ugyszólván minden zsidó iskolája s számosan le- vélben jelentették be csatlakozásukat. A gyűlést Zádor Benő kolozsvári igazgató tanító nyitotta meg, ajánlatára Buxbaum Benjamin igazgatót választot- ták meg elnöké. Buxbaum fejtegette az egyesület nagy fontosságát, felhívta a megjelenteket egy a csatolt területek zsidó tanerőit magában foglaló szervezeti megalakítására, amely hivatva lesz kulturális és anyagi érdekeiket meg- védőni és pedagógiai kérdésekkel foglalkozni. Dr. Fischer József a kolozsvári izr. hitközség nevében üdvözölte a jelenlevőket, majd Frou Lajos tar- totta meg előadói beszédét, melynek hatása alatt kimondták a megalakulást és letárgyalták az alapszabályokat. Az egyesület tagja lehet: Erdély, Bánát és a többi csatolt területek bármely nyilvános iskolájánál rendszeresített állást betöltő zsidó óvónő, tanító, tanár és hitoktató. Ezután megválasz- tották az új tisztikart, melynek tagjai: Elnökök: Bihari Árpád Kolozsvár, Biró Márk Nagyvárad és Fleischer Lipót Temesvár. Titkár: Fipiasz Paula Kolozsvár. Központi választmány: Hönig Rézsi, Mandula I. sák, Brief Dávid, Zádor Benő és dr. Kohányi Menyhért. Vidéki választmány: Dr. Déznai Viktor (Temesvár), Darvas Ármán (M.-Seiget), Kain D. (Brassó), Müller Henrik (Hát- szeg), Friedländer Sándor (Nagyvárad), Pollacsek A. (Marosvásárhely), Löwen- kopf Kálmán (Szatmár), Mark Jenő (Nagyszében), Beresi M. (Sászarégen), Némethin Rich Gizella (Nagyvárad), Molnár Béláné (Nagyvárad), Kemény Miksa (Arad), Engelberg Dzsóz (Maros- vásárhely), Grosman A. (Torda), Sebestyén Dzsóz (Nagyvárad). Az új egyesület elhatározta egy havonta meg- jelenő egyesületi közlöny kiadását, majd foglalkozott az ismert nyelvredelellet és megállapította, hogy annak keresz- tülvittele pedagógiai szempontból tel- jesen lehetetlen. Ezután még a tanító- képzés, tankönyvkiadás, arcképes- igazolvány, fizetésrendezés és más fontosabb kérdések kerültek meg- vitatásra.

— A zsidó aggmenházért. A ko- lozsvári „Poale Cedeck” kiküldöttei Ma- rosvásárhelyt gyűjtési akcióit indították a létesítendő országos zsidó aggmenház javára. Az egyes adakozóknak ezután is köszönetet mond az elnökség. Külö- nös elismerő köszönetét fejezi ki Schwartz Antal hitközségi elnök és Wolster Kálmán ottani cionista helyi- csoport elnökének, kik egy erkölcsi, mint anyagi támogatásukkal nagyban elősegítették az eredményes gyűjtést. Nagy lelkesedéssel dolgoztak továbbá a nemes ügyben dr. Bretter, dr. Erdélyi és Ábrahám urak. A gyűjtés eredménye a következő: Schwartz Antal, Büchler Artur, „Coloniale” rt., dr. Blatt Miklós, Simlovits-féle faipari rt., Orient rt. 500—500, Franco Romana 250, Magyar-

bank, Mestiz-féle faipar rt., Rosenfeld Jenő, Citrom Albert, Alexandru Vámos, Némethi Zsigmond, Gárdos József, Agrár Takarékpénztár, Wolfer Kálmán, Goldalg, Transsilvania 200—200, Bür- ger Albert, Mestiz Henrich, Braun J., Kics és Klein, Révész Béla, Vas Jenő, Kis Endre, Citrom Herman, József Emil, Friedmann Jenő, Hungaria cipő- gyár, Marosvásárhelyi szálló rt., Lauzeit- cég, Kohn Márton, Slepák Ábrahám, Fisoher, dr. Hirsch Gusztáv, Sákány Samu, Krausz Testvérek, Ábrahám, Kádár és Társa, Roményi Ármán, Weisz Elek, Mandel és Gábel, Frachter Mór 100—100, Spierer Sándor, Universai, Salamon Testvérek, Farkas Samu, Hartung, Ezra, Fényes László, Glasz és Friedmann 50—50, Ideal illatszertár, N. N., N. N., Ábrahám Dávid, N. N., Jungner Jakab, N. N., Ábrahám Sándor 20—20, N. N. 10 lei.

— Házasság. Nierenfeld Izó fa- kereskedő Kolozsvárról eljegyezte Pollák Sárkát, Pollák Lajos leányát Margittérrel. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Természetbarátok Turista- egyesülete július hó 2-án, vasárnap reggel 7 órai indulással Losonczy János turabizottsági elnök vezetésével ki- rándulást rendez a következő útirány- nyal: EKE-Turistaház, Majláth-ut, Árpád-csuos, Magura, Szent János-ut, Leányvár. Találkozás reggel három- negyed hétkor a Szent György-tér felől Majláti utca sarkán. Vendégeket az egyesület szívesen lát. Élelemlről min- denki gondoskodik.

— Nyilatkozat. A Prágában tanuló erdélyi és bánáti főiskolai hallgatók nevében kijelentjük, hogy a beszár- abiai diákok által f. é. május 31-én a prágai Studensky Domovban tartott gyűlésen tett kijelentésekkel nem azono- sítjuk magunkat és eljárásukat helyte- lentítjük. Surányi József cand. medic., Halmos Jenő, Gross Zoltán, Gröss Ernő, Weisz Sándor, Singer Ludwig, Singer Sándor, Singer Béla, Schönber- ger Sándor.

— Két gyermeket agyoncsapott a villám. Máramarosszigetről jelentik: A múlt pénteki vihar alkalmával a vidám lecsapott a Tisza partján levő gőz- fűrésztelen. Az egyik házban ugyan- akkor egy kislány és két öccset tartó- zkodott, Berkovics Péterné, s őég egyik alkalmazottjának a gyermekei. Közülük a kislány és a kisebbik öccse azonnal szörnyethalt, a nagyobbik fiút a villám csak földhözvágta. Hasonló- képen járt a közelben tartózkodó egyik munkás. A két szerencsétlen végetért gyermeket vasárnap temették óriási részvét mellett.

* A Beth Ábrahám-egylet 1922 július hó 2-án d. u. 5 órakor az imaház elő- oszarnokában (Malom u. 8.) rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az összes tagjai és látogatóit meghívja. Tárty: a Pszák Beszédből kifolyólag a fő- rabbinak és hitközségnek bizalom meg- szavazása.

* A Hasachar tudatja tagjait, hogy könyvtárából minden hétfőn 2—3-ig lehet könyveket kivenni. Havaád.

* Azok a tanulók, akik a Tarbut fiu- és leánygimnáziumában 2 tárgyból buktak, javítóvizsgálat iránti kérésük- ket a tanker. főigazgatóhoz címeve legkésőbb 1922. július hó 2-áig az igazgatókhoz adják be.

A bécsi villamosalkal- mazottak sztrájkja

Bécs, június 30. A villamosalkalma- zottak tüntető körmenete simán folyt le. A tárgyalásokat még nem kezdték meg és így a sztrájk több napig el- húzódhatik.

Central Kuffet
Színház után
az elite közönség találkozó helge

Vasárnap délelőtt fél 10 órakor az Urániában a Héber-óvoda vizsgálónapja
Belépti díj nincs!

Ch. H. Litvák

Chajim Hersch Litvák.

Ne várjanak méltatást mondva csinált nagyságról, vagy elfekjett szellemi előkelőségről nekrológot. Ne gondolják, fölfedezem valamelyik bomálybansínyó élválóságukat. Chajim Hersch Litvák nem gondolt soha újságokra, amely az ő visszavonult és egyedülvaló bolyongó életét írja meg, csöndös aggyagán volt, öreg tölgy messze szigeten, his tölgyökkel körülvéve, ezek átvették lelkét, susogását és ágról-ágra és levélről-levéltre adták.

Chajim Hersch Litvák vándortanító volt: utolsó stációja Naszód. Meghalt szívan hónap nem tudom hány dik napján, az árvíz alkalmával. Az örvénylő veszedelem a kilenvenesztendő öt remete vályognázába tódult és megölte.

Jom kippur napján vajjon gondolt-e erre, amikor öreg hangján elsírta:

„Mi bamejim, umi bacomo... Honnan jött, milyen utakon Naszódra épen, titok marad, mint mulja, amelyről senkinek nem szót soha. Ki tudja, mi sodorta ezt az öreg csontot a messze litván egék elől be épen Naszód istenes zsidóskái közé. Csak azt tudták róla, hogy nőtlén és senkije nincsen a világon.

Itt temették és megórván kijelentette, hogy semlyen atamizsánát nem fogad el. Adjanak gyerekeket melléje, majd ott üljön és gemorera fogja őket. Ezért nem fogad el pénzt, zsidó kötelessége az a zsidó tudósnak, de az idejét meg kell fizetni. Hiszen zsidó alatt, míg tanít, a maga tanulhatott és nemesíthette volna magát.

Kilencvenéves volt, vagy talán több. Még mindig nemesíthette volna magát...

Némelyek a naszódiai közül rábiztatják gyerekeiket Chajim Hersch Litvákra és nem bírták meg. Ahik értelmű támadhoz és pedagógiához, azt állították róla, hogy a legkönnyebb módzettel a legalapesebben plántálta a gyerekekbe a zsidó ismereteket. Kint a szabadban szeretett tanítani és hagyat megöröklendő tanításban ő és tanítványai elcsodáltak, szívet üdítő meséket mondott.

Naszódon vasár volt, amikor Chajim Hersch Litvák néhány gyerekekkel iskolát tartott a szabadban. Délfelé járt az idő: ilyenkor az öreg, mielőtt ebédre ücsögött volna a fiukat, egy mesét hallgatott elő az emlékéből és erkölcsi tanúság kíséretében elmondta nekik.

Ezúttal a rabbi Juda Hanaszról szóló ismeretes mondat mesélte. A császárról, aki halálbüntetés terhe mellett tiltotta meg a zsidó újszülöttek Ábrahám frigyébe való avatását. De a „nászód” nem respektálta ezt. A helytartó megadta, magához kérte és így szólt: „Nem akarok megbüntetni, mert a nép szemében nagyobb vagy nálamnál, vedd gyermekedet és menj a császárhoz, lehát, hogy megkegyelmez.” Ő pedig vette gyermekét és feleségével együtt utra kelt a császár székelyőre. Nem valószínű, hogy a császár megkegyelmezett volna neki, de isten csodát tett.

Utközben megszállottak egy helyen, ahol a ház urója gyermekkorú barátáné volt Juda feleségének. A vendéglő asszony nem volt zsidó, mégis megörült nagyon barátjánének; kikérvén te, mi járóban van és amikor megtudta, milyen veszedelemnek megy elébe, följelentotta, hogy hagyja nála a csecsemőt és vigye saját gyermekeként az ő nemrégben született fiacskáját a császárhoz.

Igy is történt. Az idegen fajtáju gyermek megmentette a nazi életét.

— Mi ebből a tanulság? — Hogy az ember ne mondjon el titkot a helytartónak — szolt egy vörös fiúcska.

— Hogy zsidó asszony ne pörlekedjen más nemzsidó asszonnyal — találgatta a másik.

— A tanulság — szolt végül az öreg Litvák — a tanulság, hogy a népek között nem kell különbséget tenni, amikor szivről, segítségéről van szó. Meg is mondja a legenda, hogy rabbi Juda hanasz családja nagyon összeharagkozott a római családdal. A mese pedig abból jutott eszembe, hogy itt együtt látom a vásáron a népot: románt, zsidót, magyart, szászt. Tesz-

nek vesznek, csereberélnek, jól elvannak egymással.

Mester és tanítványok elváltak egymástól. Egyszerre valamelyik utcasarkon egy veszett eb az öreg Chajim Hersch lábába mart Nagy csoportosulás az öreg körül. A kutját agyonverték, az öreget Kolozsvárra hozták a Pasteur-intézetbe.

Beoltották, kigyógyították. Chajim Hersch Litvák visszajött Naszódra és beperelte a besz dinnél a kutya tulajdonosát, Jeküsziel Gewürz beszercei marhaéreskedőt. Az árvíz előtti napon Gewürz a községben volt, az öreg odaültet hozzá, jöjjön a besz dia elé. Gewürz visszazent, hogy nem akar a zsidó bíróság elől kibujni, de sok

dolga van, nincs ideje, majd máskor. Másnap jött az árvíz és megölte Chajim Hersch Litvákot.

A besz din azonban összeült és itélkezett a messze földről idoszakadt melamed ügyében, elmarasztalván Jeküsziel Gewürzöt, a veszett kutya urát a Talmud Tórának beszolgálatandó ötszáz lei pénzbüntetésre és kötelezte, hogy költségen egész esztendőre kaddist fogadjon és azontul is évről-évre a halál évfordulóján mondassa el a bánatos himnusz az öreg tudós lelki üdvéért.

Tragikus halála után így jutott Chajim Hersch Litvák, az asszony nélkül való, magtalan tudós kaddishoz.

Béke reá és békeség velünk! Szabó Imre

Szovátára hívták össze az ellenzéki pártvezérek kongresszusát

Ötven pört indítanak az erdélyi pénzüntézetek az állam ellen. Marghiloman védi a Banca Agrara ügyét. Flondor lovag együtt akar működni Maniuval

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az új alkotmány előkészítésére kiküldött bizottság munkájával kapcsolatban, új probléma merült fel a bizottság, mint ismeretes, az érdemi munka megkezdése előtt kilenc pontra kért elvi döntést a kormánytól, ami nagy feltűnést keltett az egész sajtóban annál is inkább, mert a liberálisok uralorajtatásuk napjától kezdve mindig hangoztatták, hogy kész javaslatokkal jöttek kormányra. Most aztán, mint a kormány felelővatalosa jelelti,

az alkotmányozó bizottság előadója a minisztertanácstól újabb kérdésre vonatkozólag kért elvi döntést és pedig a zsidókérdésre vonatkozólag,

amelyet tudvalevőleg a saintgermaini békeszerződés hetedik szakasza már elintézt. A választások idején az ellenzéki támadásokkal szemben a kormány többször hivatalos kommunikációban is kijelentette, hogy a zsidó kérdést a saintgermaini békeszerződés alapján véglegesen elintéztnek tekintik, amelyet minden kétséget kizáróan az új alkotmányba felvesznek. Miután a zsidókérdés ilyen rendezése befejezett ténynek volt tekinthető, az alkotmányozó bizottság előadójának kérdése óriási feltűnést keltett politikai körökben. Az „Adeverul” ezzel a kérdéssel kapcsolatban a következőket írja.

— Miért és honnan kapta elő a kormány újból a zsidókérdést. Ez a kérdés csak volt kérdés. Amióta a saintgermaini szerződés elintézte, megszűnt létezni, annál is inkább, mert a kormány többször hivatalosan is kijelentette, hogy a romániai zsidók kérdése elintéztett probléma. Aki ezt a problémát ma újból felveti, antiszemita. Vagy talán mégis?

— Ilyen kérdésekre van mostan szükségünk? — írja az „Adeverul”. Nem volt elég az a kár és az a sok szűgyen, melyet ötven éven keresztül szenvedtünk eme kérdés miatt? Ha a bizottság a kérdésre vonatkozólag felvilágosításokat óhajt nyerni, olvassa el néhai Károly király emlékiratait s akkor meg fog győződni róla, milyen borzalmas és milyen ostoba akadály volt állami fejlődésünk útjában ez a kérdés, amelyet a liberálisok most újból felszínre vetnek.

Az egységes ellenzéki blokk megalkotására Maniu Gyula újabb lépésre határozta el magát. Bukaresti távirat szerint Maniu Gyula az összes ellenzéki pártok vezetőit együttes konferenciára hívta egybe.

Az ellenzéki pártvezérek konferenciáját július tizenkettedikén tartják meg Szovátán.

A konferencia elé az egész ellenzék óriási várakozással tekint, mert tudják, hogy a konferencia határozataitól függ a román belpolitikai élet legközelebbi alakulása. A parlament ellenzéki csoportok aktív vezetőin kívül minden valószínűség szerint meghívják azokat az ellenzéki vezetőket is, akik a választás alkalmával a parlamentből kiszorultak. Ilyen ellenzéki politikusok előszörben

Marghiloman Sándor,

a mandátum nélkül maradt progresszív-konzervatív vezére, aki az utolsó napokban a Banca Agrara ügyével kapcsolatban jutott közelebbi nexusba a román nemzeti párttal. Marghiloman ugyanis lapjában, a „Steagul”-ban bejelentette, hogy megérvá teszi a Banca Agrara ügyét és ebben a kérdésben is minden eszközzel szembeáll a kormánnyal.

Marghilomannak az a szándéka, hogy újból felvéteit magát a bukaresti ügyvédi kamara tagjai közé, hogy a bíróság előtt jogi védője legyen a jogaitól megfosztott erdélyi román pénzüntézetnek. Marghiloman a per folyamán sajtóakciót is indít, amely által feltárja a bukaresti vilámos vasutak részvénytársaság ügyét is. A Societate Tranvailor Bucuresti ugyanis használt helyzetbe került a kormánnyal szemben, azzal a különbséggel, hogy az STB. mögött épen a liberálisok állottak. A bíróság akkor helyt adott a liberálisok igényének és kártalanította a részvénytársaságot. Marghiloman kilátásba helyezte, hogy ez ügygel kapcsolatban szenzációs leleplezésekkel szolgál a közvéleménynek.

A másik ellenzéki politikus, akinek az ellenzéki alakulásban fontos szerep jut,

Jancu Flondor lovag,

a kitűnő bukovinai politikus. Flondor, akinek neve minden politikai

válság idején felmerül és akiről tudják, hogy a román belpolitika sivatárára miatt vonult vissza flondoreni kastélyába, csak a meghívásra vár és azonnal aktív munkába kezd. A lovag tiszteltreméltó egyénisége mindenkor magaköré tudta gyűjteni Bukovina parlamenti képviselőit és bizonyos, ha akcióba lép, számottevő erőt jelent. Emlékezetes az a nagy feltűnést keltett kijelentés, melyet Flondor lovag a királynak tett, amikor egy udvari ebédre meghívta:

— Olyan emberekkel, mint Iaculetz, nem ülök egy asztalhoz.

Az „Epoca” értesülése szerint Flondor lovag már csak az udvariassági formára vár, hogy újból akcióba lépesszen régi barátja, Maniu Gyula oldalán.

Nem lehet kétséges, — írja a lap — hogy Flondor részvétele az ellenzéki alakulásban ellenálatlan erővel vonzaná az ellenzéki koalícióba nemcsak a bukovinaiakat, de Take Jonecu vezérnélkül maradt pártját is. Flondor mindenkor legbensőbb barátja és politikai fegyvertársa volt az elhunyt államférfiúnak és részvétele az eselleges új kormányban nem hagynak kétséget a demokraták állásfoglalására vonatkozólag sem.

Centrumpárttá alakul át a konzervatív demokrata párt.

Bukaresti távirat szerint Camarasescu volt belügyminiszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy azok a hírek, mintha a vezér nélkül maradt demokrata pártban a bomlás jelei mutatkoznának, nem felelnek meg a valóságnak. A párt tagjai minden körülmények között együtt maradnak. A párt szeptemberben országos kongresszust tart, amelyen módosítási fogják a pártprogramot olyanformán, hogy a demokratikus követeléseket erősebben kifejezésre juttassák. Az újonnan átszervezett párt neve centrumpárt lesz.

Más forrásból arról értesülünk, hogy a párt tagjainak egy része kiválasztásnak tartja a fuziót valamely más ellenzéki párttal, de ha az erre vonatkozó tárgyalások nem járnának sikerrel, a most alakuló ellenzéki koalícióban feltétlenül részt akarnak venni. A párt eme csoportja a Jorgapárttal való fuziót gondolja, amelyről már több ízben volt szó.

Sassu miniszter kilép a kormányból

Bukarest, jun. 30. Az „Aurora” jelentése szerint az erdélyi liberálisok között nagy lehangoltság állapítható meg. Az erdélyi liberálisok előszörben Sassu miniszter intézkedései miatt elégedetlenek és főleg a marhakivitei tilalmat séremezik. Az erdélyi szervezetek erre vonatkozólag több memorandumot küldtek a kormánynak, amelyeket a miniszterelnök a párt belső nyugalma érdekében nem hagyhat figyelmen kívül. Sassu kereskedelemügyi miniszter azonban kijelentette, hogy amennyiben a kormány ezeknek a kívánásoknak deferál, megvált állásától. Beavatottak szerint Sassu távozása befejezett tény és a napokban a kereskedelemügyi miniszterválaság akuttá válik.

A Banca Agrara ügye

egyre szélesebb hullámokat vet. A bank perrel támadja meg az államot az agrártörvény módosítása következtében szenvedett károk miatt. A bank igazgatósága legutóbbi ülésén már elhatározta a per megindítását és a nagy pert minden valószínűség szerint Marghiloman Sándor volt miniszterelnök, bukaresti ügyvéd fogja a semmitőssék elő levezetni. A Banca Agrara akciójával kapcsolatban több más erdélyi gazdasági szervezet is perrel támadja meg az államot ama károk miatt, amelyeket a különböző, szerintiük törvénytelen és alkotmányellenes rendelkezések okoztak. Ennek az akcióknak az élén a Solidaritatea áll, amely az összes erdélyi román pénzüntézetek szövetsége. A Solidaritatea által megindítandó perek között a legérdekesebb az a polgári kereset, amelyet az erdélyi bankok indítanak az állam ellen a koronabeváltás alkalmával a százezer koronán felüli betétek után levont öt százalék miatt.

A különböző visszaélések, hibás rendeletek és alkotmányos tör-

faipar rt., Rosenfeld, Alexandru Vámos, Gárdos József, Wolfér Kálmán, ania 200—200, Bürenrich, Braun J., avész Béla, Vas Jenő, n Herman, József Jenő, Hungaria cipőgyiszállító rt., Lauzett, Slepak Ábrahám, h Gusztáv, Sárkány estvérek. Ábrahám, eményi Armin, Weisz ábel, Fruchter Mór Sándor, Universul, k, Farkas Samu, nyes László, Glancz 50, Ideal illatszertár, abám Dávid, N. N., N., Ábrahám Sándor lei.

Nierenfeld Izó faszavárról eljegyezte Lajk Lajos leányát en külső értesítés

barátok Turista-hó 2-an, vasárnap sal Losonczy János vezetése alatt ki-övetkező utitány-az, Majláth-kut, Ár-Szert János aut, reggel háromne-György-tér felől. Vendégeket az lát. Élelemlől min-

A Prágában tanuló főiskolai hallgatók hogy a beszará-é. május 31 én a Domocvban tartott ésekkal nem azono-eljárásukat helyte-őzsef cand. medic., ss Zolán, Grósz, r, Singer Ludwig, er Béla, Schönber-

et agyoncsapott a getről jelenük: A lkalmával a villám artján levő gőz-rik háiban ugyan- s két öccsartóc- Péternek, a cég as a gyermekei. s a kisebbik öccse a nagyobbik fint szvágta. Hasznló- tartózkodó egyik nosélen végetért temették óriási

egylet 1922 július or az imaház elő- u. 8.) rendkívüli helyre az összes meghívja. Tárgy: kifolyólag a fő-nek bizalom meg-

atja tagjait, hogy hétfőn 2—3-ig ni. Haváád. , akik a Tarbut mában 2 tárgyból t iránti keresü- gatóhoz címeve us hó 2-ig az

szalkai- ztrájkja villamosalkalma- enete simán folyt még nem kezdtek több napig el-

szalkai- ztrájkja

szalkai- ztrájkja

Milliósz légypapír

kapható Erdélyi és Kovács papír, rövid, galanterie és nürnbergi áruk nagykereskedésében. Cluj-Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 37.

vények miatt megindítandó perek száma meghaladja az ötvenet

és ezeknek folyamán meg kívánják állapítani a bíróság előtt, hogy főleg a liberális kormány intenciója és törekvése az erdélyi gazdasági élet legyöngetése volt, hogy a liberális tőke számára biztosítsanak előnyöket.

A bíróságok előtt meginduló kormányellenes akcióval kapcsolatban a „Patria” legutolsó száma azt írja, hogy a kormány nemcsak gazdasági téren igyekszik legyöngetni Erdélyt, de kínai fellel választja el a dinasztia Erdély román népétől. A „Patria” többek között a következőket írja:

— Ki kell jelentenünk és ismételtén megállapítjuk, hogy a liberális kormány kompromittálja a monarchikus

eszmét. A leglehetősebb törvénytelen-ségeket követték el a királyi imaanitás védőpajza alatt. A királyi aláírások, amelyekkel az alkotmánnyal ellentétes törvényeket szentesítettek, napról-napra csorbítják a dinasztia presztizsét és az a meggyőződésünk, hogy a liberális kormány tudatosan igyekszik a királyi presztizst aláadni. Ugy látjuk, hogy

a liberálisok ellenségei a monarchikus rendszernek, amelyet köztársasággal szeretnének helyettesíteni.

Lehet, hogy ez sikerül nekik, mert nagyon rendszeresen dolgoznak. De egyről biztosíthatjuk a liberálisokat. A román köztársaság előzői székébe semmilyen körülmények között sem fog a Bratianu testvérek egyike beülni.

KÖZGAZDASÁG

Megszakadtak

a kormány és az erdélyi malomszövetség közötti tárgyalások

A regáti lisztfelesleg szállítása megkezdődött. Az Erdélyi és Bánáti Malomszövetség és az új természetrendelet. Megállapították a regáti városok kvótamennyiségét

As Uj Kelet tudósítójától.

Az Uj Kelet több cikkben számolt be a romániai liszt- és gabonakivitel életveszélyéről, de elintézetlen problémájáról. A kormány, a termelők, a malmok és a külföldi tőkeérdekeltségek különböző és együttesen hónapok óta tárgyalnak a romániai liszt és gabonafelesleg külföldi elhelyezéséről. Most már minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a hosszas tárgyalások csupán féleredménnyel jártak a kormányhoz közlendő regáti malomérdekeltségek befolyása miatt. Munkatársunk megkérdezte az ügyben az Erdélyi és Bánáti Malomszövetség egyik vezető emberét, aki az alábbiakban válaszolt:

— Hogyan történik a regáti lisztfelesleg Svájcba való szállítása?

— A kormány, hogy a szállítás gyors és zavartalan lefolyását biztosítsa, az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium kebelén belül hatagyu bizottságot nevezett ki kiváló szakemberekből. Az O. C. E. (Oficial Contractator ou Elveția) bizottság tagjai: N. Filiius, N. Ceroel, Cesar Popescu iparügyi vezérigazgató, Fuera, Georgiade és C. Corodeanu. A bizottság mellett Joan Nitin mérnök vezetésével egy külön hivatal működik, amely a nagyarányú tranzakció adminisztratív teendőit végzi. A bizottság záros határidőn belül köteles Svájcba szállítani a háromezer vagon lisztet, melyet a regáti gabonatermő vidékekről a következő elosztásban szedtek össze: Tara-Severin, Craiova, Szalatin, Caracal, Ramincu-Valcea ezerharminczeleneg vagon; Pitesti, Alexandria és Rosiori de Vede százhatvanöt vagon; Bukarest, Gassit és Buttes hat-százhatvanhárom vagon; Ploesti százharminc vagon; Braila, Galac, Giurgiu, Balciu, Turcuosea és Constantza hat-százhatvanhárom vagon; Barargiu huszonkét vagon; Jasi, Vaslui, Barlam, P. Neamt, Bacau, Roman, Botosani és Harlau háromszázhuszonhat vagon. Ezenkívül körülbelül négyezer vagon árpát, zabot és tengeri szállítanak külföldre a liszttranzakció lebonyolítása után. A CFR. vezérigazgatója a szállítás gyorsasága érdekében óránként tíz-husz lefektetett a késedelmező termelők vagonjairt.

— Mikor indul meg az erdélyi és bánáti lisztexport?

— Erre sajnos nem tudok határozott választ adni. Az erdélyi és bánáti malomszövetség a kormány sürgetésének dacára sem hajlandó ebben az exportban részt venni, mivel a kitűnő minőségű erdélyi és bánáti lisztet nem adhatja el a regáti liszttel azonos áron. Az Erdélyben, Bánátságban és Beszarábiában felhalmozott lisztfelesleg átvétele ügyében Schauer igazgató, szövetségünk társelnöke néhány napja hosszas tárgyalást folytatott Vintila Bratianu pénz-

ügyminiszterrel. Sajnos, a tárgyalás eredménytelen maradt, mert a pénzügyminiszter a Franciországgal való szerződésre hivatkozva nem volt hajlandó az erdélyi és bánáti lisztnek Csehszlovákia, vagy más külföldi államba való bivitelt engedélyezni. Hajlandóknak mutatkozott azonban az egész lisztfelesleget a bukaresti malomszövetséggel kötött szerződés feltételei mellett szerződéses viszonyban álló Franciországnak felajánlani. A miniszter kijelentette, hogy a Svájcban elért árral szemben az esetleg Franciországnak előrendő árkülönbözetet az exportáló malmok kapják. Amennyiben Franciországnak nem venné át a fellejárt lisztmennyiséget, úgy a kormány engedélyt ad a lisztnek Csehszlovákia, vagy más külföldi államba való exportálására, de ez esetben ragaszkodik az előirt vagononkénti harminckétszer leles vámilleték megfizetéséhez. A miniszter álláspontjával szemben Schauer igazgató kijelentette, hogy az erdélyi és bánáti malmok nem akarnak súlyos veszteségek árán tudni lisztkezelteiken, egyelőre lemondanak az exportról és bevárják a kormányt az új természere vonatkozólag éleibe lép-tetendő gabonaforgalmi intézkedéseit, amely tudvalevően csak huszezer leles szab meg vámilleték fejében vagononként.

— Mennyiben volna hátrányos a malomszövetségnek, ha elfogadná a pénzügyminiszter feltételeit?

— A malomszövetség nem alhatja át öt leles 30 benis árban Európa egyik legkötődőbb minőségű lisztjét ahkor, mikor a kormány a sokkal silényebb minőségű regáti lisztért is ugyanennyit fizet.

Belföld

(x) Hoi vánozzák el az importált árukat. Bukarestből táviratozzák: A kereskedelemügyi minisztérium rendelkezést adott ki, amelyben megállapítja, mely városok vasútállomásán lehet a külföldről érkező árukat elvámolni. Ezek a városok a következők: Bukarest, Constantza, Jasi, Galac, Braila, Botosani, Krajova, Ploesti, Fokszani, Turnu Severin, Csernovicz, Ssatmar, Temesvár, Arad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyzsében, Brassó és Nagyvárad. Azok a szállítványok, amelyeket más vasútállomásra címeznek, a határon fogják elvámolni vagy a fent felsorolt legközelebbi vasútállomáson.

(x) A nagybankok szerepe a bonkonszolidálásban és a kisajátításnál. Bukarestből táviratozzák: Bratianu Vintila pénzügyminiszter tegnap fontos tanácskozásokat folytatott Duca és Marzescu miniszterekkel, Barbu Stirbey herceggel és a Banca Romaneasca képviselőivel. Az „Adeverul” szerint a tárgyalások a román nagybankoknak a kisajátítási bonk konszolidációjában és a kisajátításban való részvételéről körül folytak.

(x) A kereskedők külföldi fizetési. Bukarestből táviratozzák: A kereskedelmi kamara és a Banca Nationala képviselői a közeli napokban külföldre utaznak, hogy a kereskedők idegen valutában teljesítendő fizetéseinek ügyében tárgyaljanak.

(x) Ratifikálták az új exportszabályzatot. Bukarestből táviratozzák: Tegnap este minisztertanács volt, amely ratifikálta az exportbizottság új kivitel szabályzatát és rendeletét, mely szorint a gabonatermékek kivitele buza, rozs és tenjeri kivételével teljesen szabad. A minisztertanács eru'án a Banca Agrara ügyét tárgyalta, erről azonban nem adtak hivatalos jelentést.

Külföld

(x) A nemzetközi Dunabizottság elfogadta a román javaslatokat. Pozsonyból táviratozzák: Az itt működő nemzetközi Dunabizottság legutolsó ülése megvitatták a román delegátusok által előterjesztett javaslatokat, amelyek a dunai hajózási egységeitese és megjavítására vonatkoztak. A bizottság a román javaslatokat teljes egészükben magáévá tette.

(x) Áremelkedés a budapesti bérpiacra. Budapestről jelentik: A budapesti bérpiacra példátlan hőség töbzódik. A bérkereskedők valóság-gal rávetik magukat minden árra és az árakkal szemben toródnak. A lefolyt léten óriási mennyiségű áru oserőt ilykép gadt és az álet oly lárms és morgalmas volt, amilyenre a bérpiacmában még nem volt példa. A gyárak, amelyek pedig megfélemlős készletek felett rendelkeztek, valóság-gal ki vannak feszítva s egyes cégek máris beszüntették a további eladást, mert képtelenek a rendelkezéseket feldolgozni és lebonyolítani.

(x) Anglia és Amerika külkereskedelme számokban. A „Tampa” jelenti: A múlt májusban az angliai bevétel 88.814.000 font sterlingre emelkedett, szemben az áprilisi 80.661.000 font sterlinggel. Az őrszes kivitel 1922 májusában 67.010.000 font sterling volt, míg az előző hónapban a kivitel teljes összege csupán 64.707.000 font sterlingre rugott. A behozatal jelentékegy növekedését elsősorban az élelmiszerek és a nyersanyagok behozatalának jelentékeny növekedése okozta. Ez utóbbiak közül különösen a gyapot és a gyapju behozatala emelkedett. Májusban tehát Anglia behozatala 21.804.000 font sterlinggel lépte túl a kivitel. Az Egyesült Államokban a behozatal indexszáma májusban 254 millió dollárt tett ki, szemben az áprilisi 217 millió dollárral. A kivitel májusban 308 millió dollárra rugott. A behozatal tehát itt is jelentékenyen emelkedett.

SPORT

Kolozsvár válogatott csapata

As Uj Kelet tudósítójától.

A július 2-ikán, Kolozsvár és Nagyvárad válogatott csapatai között Nagyváradon eldöntésre került városközi mérkőzés prológusaként június 28-án, szerdán délután második triál-mérkőzésüket tartották meg a kolozsvári válogatott csapataiban való szereplésre kombinációba jöhető futballisták. A második triál külsősége és sportértéke azonos volt az előzővel és így a játék lefolyásának ismerettségével nem kívánunk kellemetlenkedni azoknak, akik a mérkőzésen (?) nem voltak jelen, viszont azoknál, akik elszántan megköszönték a játék (?) megismerését, nem óhajtjuk a fájó emlékeket megbolygatni.

Kétségbeesítő volt, amit a 22 játékos „egymás legerésére” a futballpályán művelt és azok a nagyváradai aktív labdarúgók, akik történetesen szemtanúi voltak a triálnak, hírül vihették a kolozsvári labdarúgósport teljes esődjét.

Eldöntetlen és gól nélküli félidő után az ugynevezett kombinált csapat Takács révén megszerzi a vezetést, majd Vinczi kiegyenlített. Takács rugta a második gólt is, amely a válogatottjelöltek 2:1 arányban vereséget szenvedtek a sokkal gyengébb kombináltól. Dr. Morar Teofil szövetségi kapitány, akinek kellemetlen szerepe ilyen körülmé-

nyek között igazán nem irigylésre méltó, a következő játékosokból állította össze Kolozsvár válogatott csapatát:

- Szatmári (KAC),
- Manu (KKASE),
- Jakobi Marcsinkievitz Cniffor (Haggibbor), (KAC), (Victoria),
- Rosenberg (Hagg.),
- Vinczi (CFR),
- Nyul (Hagg.),
- Bornstein Guga (Hagg.), (Univers.)

Tartalékok: Bacsoni (KKASE), Takács (CFR), Bonciocat (Universitatis). Ha a távollevő Guga akadályoztatása miatt nem vehetne részt a mérkőzésen, helyébe Bonciocat klubtársa fog játszani.

A kolozsvári futballsport sáralmas állapotában, a sok rossz játékos közl jobb válogatottat ma nem lehet Kolozsvár: összehívítani. A csapat nagy vereséget fog szenvedni. Meglepés csak abban az esetben történhetik, ha a kolozsvári játékosok öntudatra ébredve kihazárlják a nagyváradiak elbizakodottságát.

Labdarugás

Brassó—Marosvásárhely válogatott 3:0 (2:0). Brassóbeli jelentik: A június 29-én megtartott városközi válogatott mérkőzésen a brassói reprezentatív csapat vereséget von néhány héttel ezelőt a Marosvásárhely válogatott csapatát helyettesítő MTK-tól szenvedett 5:1 arányú vereségéért. Marosvásárhely fu ball sportját a következő játékosok képviselték: Hirsch (MCFR), Sallágyi (MTK), Vass Mihály (MMTE), Zintaller (MTK), Ksucsár (MMTE), Koch Emil (Rigo) (MTK), Kertész (MSE), István (MSE), Csiga (MTK), Geller (MTK), Kaucsár Márton (MMTE). Az első félidőben Brassó volt fölényben és Hirsch kapus már az első percekben több veszélyes labdát védett. A 21-ik percben Nagy Sándor korcsából fajli Tritsch az első gólt, majd a 24-ik percben ugyancsak Nagy Sándor kezéből Österling fejese juttatja Brassót a második górhoz. A marosvásárhelyi csapat elégedetlen lévén az első félidő vezető Kecskeméti bíróval, a második félidő Sándor székelvudvarhelyi bíró vezetése mellett folytatták a csapatok. A 6-ik percben Csiga kiszélik és három méterrel a kapu előtt lövése készül. Major kapus bravuros rávetéssel mentett, de közben súlyosan megsérült. Karfiamodást szenvedett és állán is olyan súlyosan megsebesült, hogy kórházba kellett szállítani. Major helyett Tritsch áll be a kapuba. A tíz emberrel játszó brassóikkal szemben Marosvásárhely fölénybe kerül, de eredményt nem tud elérni. A 30-ik percben a bíró kiállítja a durváskodó Kertészt. Az erők egyenlítése után a 39-ik percben Österling husz méteres erős saroklövése a harmadik gólt eredményezi, majd a 44-ik percben kapufát löttek a brassóik.

Csütörtöki eredmények. Június 29-én a kolozsvári sporttelepen két mérkőzés került eldöntésre. Az újságírók csapata Ferdinand (2), a KAC intézőjének és Blumberg gólyaival 3:1 arányban legyőzték a színészek csapatát, bár Bartina révén a színészek jutottak a vezetéshöz. A mérkőzést a csapatok részéről felkért Nagy Lajos szövetségi bíró helyett a Birák Bizottsága által hivatalból delegált (?) Petrán Sándor gyakorló bíró vezette. A Birák Bizottsága úgy látja a jövőben a baromvásári és a bivalyéri meocsek vezetésér) is hivatalból fog bíró delegálni. A színész—újságíró —Petrán kabaré után az Elit néhány jó játékoskal (Haray, Vinczi testvérek) rendelkező együttese 5:0 (2:0) arányú vereséget szenvedett első kolozsvári bemutatómérkőzésén a Victoria első csapatától, Makssi az Elit kapusának kezébe rugott egy tizenegyest. Adorján Ödön bíró helytelenül ítélte meg az offside helyzeteket.

Helyreigazítás. Az Uj Kelet folyó hó 27-iki számában megjelent „Működik a Haggibbor fegyelmi bizottsága” című tudósításban Wesel Károly Haggibbor játékos neve tévesen szerepelt.

A Haggibbor új intézője dr. Krémer Armin fogorvos (Egyetem utca 1

szám) lett. Lá-
intézői teendő-
csak a főtítka-
TAC—Kin-
vári távirati
29-én a TAC
a Kinizsit. A
lepetés. Részle-

A magyar
Budapestről j-
Péter-Pál nap
FTC Ullői ut-
léikaj bajnok
a következő
dött:

- 200 m. sikk
- rene (KAOE)
- (MTK) 22 6 m
- 227 mp. Ger
- terrel biztosan
- ruczi harma
- petés, mert e-
- noknak várták
- Távolugrás
- renc (Székesf
- 2. Somfay El
- 3. Bakó Kálm
- ugrásig Somfa
- nökságot utol
- lis stilusa Mo
- rekkel, de kis
- senyző fölé e
- keztetve rövi
- métert.

3000 m. g-
lyár Péter (FT
Hora Ferenc
Lichter Sándó
Gerelyvetés
Lajos (BEAC
zsaloosky Fe
800 m. sikk
János (MAC)
Márton (MTK)
Jenő (MTK)
kitűnő idő alá
utolsó kétszáz
mist csinált és
liti a magyar
5000 m. sikk
Jenő (FTC) 16
József (MTK)
rály Pál (ESC
methy az utó
méterrel társa
a hosszal kö
credményt.

Ruduzás :
(MOVE Dabre
Mihály (FTC)
roly (FTC) 33
A szenior
2-án, vasárnap
kalemmal kilé-
döntésre a ma-
ság. Julius 1.
sági bajnoksá-
litják le a ver-

SZÍNHÁZ

MAGY
Szombat: Kabare
Vasárnap d. u.:
opera-előad
Vasárnap este: F
Hétő: Negyven
Emilia ven
emelt helyé-
helyárakka
a műsorra tűző
megválthatók

Márkus Emil
Vizumnehész égel
csak szombaton
s hétfőn este a
donságban fog el

Kabaré a sz-
Szenzációs esemé-
Szombaton és va-
világ öt kitűnő
kabarében fellép-
Ilona, Mészáros
Géza és Harsány
uj darabot fognak
543 c. amerikai s
Bíró Lajos-darab
lesz vasárnap
fénypontja Az es-
A helyárak ugya-
Márkus-estén. A M
érvényesek a kab-
ban a színház p-
rát.

Felolós szerkeszt
Riadó: RADIMA n

szám) lett. László Jenő, aki eddig az...
induló teendőket is ellátta, a jövőben
csak a főtitkári tisztséget tölti be.

TAC—Kinizsi 2:0. Rövid temesvári távirati jelentés szerint június 29-én a TAC 2:0 arányban legyőzte a Kinizsit. Az eredmény nagy meglepetés. Részletek hiányoznak.

Atlétika

A magyar atlétikai bajnokságok. Budapestről jelentik: Június 29-én, Péter Pál napján tartották meg az FTC Üllői úti pályáján a magyar atlétikai bajnokságok első napját, amely a következő eredményekkel végződött:

200 m. síkfutás: Bajnok Gerő Ferenc (KAOE) 22.4 mp. 2. Juhász (MTK) 22.6 mp. 3. Kurucz (MTK) 22.7 mp. Gerő ötödik idő alatt 3 méterrel biztosan nyerte a versenyt. Kurucz harmadik helye nagy meglepetés, mert ezen a távon sokan bajnoknak várták.

Távolugrás: Bajnok Molnár Ferenc (Szekefehérvári TC) 6.84 cm. 2. Somfay Elemér (MAC) 6.80 cm. 3. Bakó Kálmán 6.54 cm. Az utolsó ugrásig Somfay vezet. Molnár a bajnokság utolsó ugrásával nyeri. Ideális stílusa Molnár nem centiméterekkel, de klasszissokkal a többi versenyző fölé emelte. Stílusából következtetve rövidesen megugorja a 7 métert.

3000 m. gyaloglás: Bajnok Szabó Páter (FTC) 14 p. 25.6 mp. 2. Hora Ferenc (FTC) 15 p. 2 mp. 3. Lichter Sándor (MTK) 15 p. 4.9 mp. Győzelem: Bajnok dr. Csejthey Lajos (BEAC) 54 m. 53 cm. 2. Mészárosky Ferenc (FTC) 53 m. 24 cm.

800 m. síkfutás: Bajnok Benedek János (MAC) 1 p. 57.4 mp. 2. Fonyó Márton (MTK) 2 p. 05 mp. 3. Görög Jenő (MTK) 2 p. 36 mp. Benedek ötödik idő alatt nyeri a versenyt. Az utolsó két méter méteresen szédültesen futott és 0.2 mperere megközelíti a magyar rekordot.

5000 m. síkfutás: Bajnok Némethy Jenő (FTC) 16 p. 04.5 mp. 2. Csibay József (MTK) 16 p. 14.2 mp. 3. Király Pál (EBC) 16 p. 24.4 mp. Némethy az utolsó körtől kezdve 50 méterrel társait elött fut, ugyanezzel a hosszal könnyen győz. Gyenge eredmény.

Rudazás: Bajnok Hadházi Dező (MOVE Debrecen) 3.40 cm. 2. Braus Mihály (FTC) 3.30 cm. 3. Braus Károly (FTC) 3.30 cm.

A senior bajnokságokat július 2-án, vasárnap folytatják, amely alkalommal kilenc számból kerül elődöntésre a magyar atlétikai bajnokság. Július 1-én, szombaton az ifjúsági bajnokság 11 számából bonyolulták le a versenyeket.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ
Heti máso

Szombat: Kabaré.
Vasárnap d. u.: Hoffmann meséi. (Népszerű opera-előadás első helyszínnel.)
Vasárnap este: Kabaré.
Hétfő: Negyvenéves asszony. (P. Márkus Emilia vendégjátékával. A földszinten emelt helyekkel. Az erkélyen premier helyekkel.)
A huszra ültetett előadások jegyei előre megvásárolhatóak a színház pénztáránál.

Márkus Emilia hétfőn lép föl először Vízumneházégek folytán Márkus Emilia csak szombaton este fog Kolozsvárra érkezni s hétfőn este a Negyvenéves asszony c. újdonságban fog először fellépni.

Kabaré a színházban öt vendéggel. Szenczi-csicsó eseményelőretitjük a közönséget. Szombaton és vasárnap a budapesti művészvilág öt kitünősége fog gazdag műsorral szórakoztatni. Az öt művész: Kökény Lona, Mészáros Giza, Szűcs Nelli, Boross Géza és Harsányi Rezső. Szombaton négy új darabot fognak bemutatni, köztük az 548 c. amerikai szkeccset s a Sárga rigó c. Bíró Lajos-darabot. Teljesen új műsorok lesz vasárnap este is. Ennek a műsornak a fénypontja Az asszony c. új komédia lesz. A helyárok ugyanolyanok lesznek, aminők a Márkus-estén. A Márkus-estékre váltott jegyek érvényesek a kabaréestekre, kívánatra azonban a színház pénztára visszafizeti a jegy árát.

Feloldó szerkesztő **DR. MARTON ERNŐ**
Kiadó: **HADIMA** nyomda és kiadóvállalat R.T.

NYUGÁGYAK

Weisz Kálmán, Oradea-Mare, Nagypiac-tér 10. Telefon 905.

kívánatra egyes drbként is bár-hova **gyári áron** szállíthatnak kartámlával, lábrésszel prima vászonnal 250.—, vászon nélkül 150.— lei ellenében 0000

GRÜNWALD-ÜVEGCISISZOLDA

ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16

Tükröveg megérkezett!
Ujrafoncsorozás
Finntükrök raktára

Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co

kötött, szövött, rövid és norinbergi árak nagykereskedése

Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

Textiláru

legolcsóbb beszerzési forrása

Klein Sámuel és Fivére
kézműáru nagykereskedőknél

Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér) 34.

Rozenzweig Antal, Cluj (Saját ház) Széchenyi-tér 38. — Telefon 4—36.

עברית ספרים והנדלונג שליתים תפילה מוזות
צ׳יפת עזרה אונד דעשיל

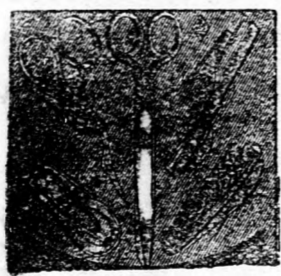
Héber könyvek és rituális cikkek nagy kereskedése viszont eladóknak gyári áron pontosan szállít. 1321

Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít 1344

Winkler Mór & Co szalámgyára

Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 12—90.
Árjegyzék és kérésre a kívánatra ingyen.

Műköszörüs, késes, műszerész

szakmába vágó munkákat szak-szerint, vállalom szolid és pontos kiszolgálással

Gajzágó Márton
Cluj, Kinizsi-utca (Óvár.)

Tenis nadrág

lei 260, lüster sacco

Neumann M.

férfi-, fiu- és leány-karuha áruháza
Cluj, Piata Unirii Főtér 14.

Felhívjuk figyelmét a

„Kapell” írógépekre

legmodernebb német gyártmány, leggyorsabb irások, rendkívüli kiválóság

Reklám ár!

Ezen írógépet nemsokára befogjuk mutatni, sziveskedjék címét velünk közölni

Nagyromániai vezérügynökség

Riedel és Kastrup, Timisoara

Str. Elisabini 2. Telefon 1323. 4111-1

Uj ékszerüzlet! Uj ékszerüzlet!

Órák Arany
Ékszerek Ezüst
Mindennemű Ujdonságok
Ajándéktárgyak
legolcsóbb bevásárlási helye

H. S. Braunfeld

Fenyő és Braunfeld

cég volt beltárgjának modern ékszerüzlete
Cluj, Piata Unirii 15. (v. Dobó-féle helyiség). — Telefon 6—43.

IFJU KELET

Zsidó ifjusági folyóirat
Előfizetési ár egy évre 80 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Catea Reg. Ferdinand 48.

Hercules gyermekkocsigyár Rt.

Főlerakat Baumzweig Arnold, Cluj, Strada Reg. Ferdinand (Wesselényi M-u.) 25. szám. Állandó nagy raktár minden-nemű gyermekkocsikban. Árjegyzéket Engros kívánatra küld. Engros 3451

Fürdőidényre

gumisapkák, szivacsok, minden nagyságban, szarvasbőrök, luffák nagy választékban kapható a

„Rózsa”

nagydrogéria és vegyészeti gyár Rt. detail üzletében

Cluj, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) 26. szám. Telefon 7-91.

A külföld legbiztosabb féregirtóanyaga megérkezett. Féregirtást teljes garancia mellett 00000000 eszközöl 00000000

GRÁTZ

Str. Saguna (Bartha Miklós-u.) 16. A legmodernebb címfestést, szobafestést és mázolás 00000000 elvállalok. 00000000

749 TELEFON 749

1888

Agyag és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontzsirt, műtrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépszirt, téglát stb.

Vesz: csontot, száraz és vizes hullást, nyers és olvasztott fagyut.

GUTHÁ. fit

Satu-Mare (Szatmár-Németi)

Gyárt és szállít: 3080-1

Parafadugót, pléhkoronadugót, fadugót, stanolüvegkupakot, capselin-folyadékokat, üveg-címkt horoldemezeket, fecsapot, kélnapot, gelatinet, vízahólyagot, acélblombát, parafatálpát (cipőbetét), parafatáblákat, „Berolina” vagy „Bírol”-keféket, filtrirgégeket, asbeszet, gumitömlőket, borszivattyukat, pezsgődrótháló-lemezt és agrafot, cagnacos üvegekhez raffiahálót, szivacsot, önzott tubusokat, pléhdobozokat, szóródugókat (Spritzkorke), demionokat [fontott kosárüveg, valamennyi pincészeti cikkeket és gépeket a legolcsóbb napi áron.

Kérjen árajánlatot!

nem irigylésre-
átékosokból álli-
válogatott esa-

ári
(KAC),
dr. Hirsch

Chiffor
(Victoria),
Nyul
(Hagg),
Guga

(Univers.)
zoni (KKASE),
Guga akadé-
vehetne részt a
Bene oost Klub-

ballport síraltas
rossz játékos kö-
ma nem lehet
tani. A csapat
szervezni. Mag-
sz eseten tör-
szvári já-
kihazsálák a
odottságát.

ugás

sárhely váloga-
sából jelentik: A
városbőri válo-
gásról beszámol-
vut néhány hét-
sárhely válogatni
MTK-tól kezdve
Márocs-
jót a ké-
Hirsch (MOPR),
Mihály (MMTE),
ár (MMTE) Koch
Kétsz (MSE),
(MTK), Geller
on (MMTE) Az
vot fölé emelt és
első percben
védett. A 21-ik
konseréből fájó
ajd a 24-ik per-
Sándor kezdés-
utájta Bőcsöt a
maszvasárnap
n az első felidőt
óval, a második
udvarhelyi bíró
ták a csapatok.
Liszózik és há-
előtt lövésre ké-
vuroa rávetéssel
osan megébrült.
ett és állán is
esült, hogy lór-
i. Major helyett
ba. A tie ember-
szemben Marcs-
il, de eredményt
k percben a bíró
Károlyt. Az
a 39-ik percben
es első sarok-
lt eredményez-
kapafát lötték a

ények. Június
sporttelepen két
sro. Az újság-
d (2), a KAC
g góljaival 3:1
színeszek csapa-
a színészek ju-
a mékőzést a
rt Nagy Lajos
a Birák Bizott-
egált (?) Petrán
ezette. A Birák
zik a jövőben
a bivalyréti
is hivatalból
színesz—újságíró
t Elit néhány jó
i testvérek) ren-
(2:0) arányú
első kolozsvári
Victoria első
Elit kapusának
egyest. Adorján
ítélte meg az

Uj Kelet folyó-
jelent „Műkö-
lmi bizottsága”
el Károly Hag-
vesen szerepelt.
ézője dr. Kré-
gyetem utca 1

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lel. Vestagabb betűvel szedett szavak 2 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szölg — 10 lel. Jelliges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A hirdetés ajánlatok helyi hirdetésnek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Hirdetési és nyomdászakmában jártas akvizitőrök felvételtelnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Gyakorlott kiszolgáló kisasszonyt, ki románul beszél fölvesz a Bodner-áruház. 4118-1

Egy jól berendezett engros és detail fűszer és rövidáru kereskedés határmenti jó forgalmi városban családi okok miatt azonnal átadó. Cím a kiadóban. 4108-1

2-3 szoba mellékhelyiségekkel álló lakást keresek, butorai vagy anélkül. Magas bért, esetleg lelépést és közvetítőt díjazok. Cím: Bärzel vasútleben, Széchenyi-ter. 4111-1

Keresek egy röfös és rövidáru szakmában teljesen szakképzett segédet ki a román, magyar és német nyelvet beszéli. Ajánlatok, fizetési igényekkel, esetleg személyes bemutatkozással. Fuchs Dániel, Medgyes kéri. 4113-1

mit scöhner, starker klang voller Bariton-Tenor Stimme sucht jährlichen Posten. Lebowits Jakob, Tiszaujlak. 4109-1

Jó karban levő üzletberendezés olcsón eladó. Feiner Testvérek, Unió-u. 11. 4098-1

Jól jövedelmező iparvállalathoz 6-700.000 lelei társ keresetű. Megkereséseket 650 sz. jellege alatt a kiadóba kérek. 4081-1

Bucskor, mosótalpa, felsőbőr és szilgyártóblank allandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. Jelenlegi talp és booskor ára 65-70 lel. Vagontételnél 5 százalék kedvezmény.

SÁMSON-BÖRGYÁR

Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 7-86. lakás 8-87. szám.

Befőttes és ugorkas üvegek

megérkeztek

Eisenstädter Fülöp

volt Lakatos-áruház

Str. Regina Maria v. Deák F.-u. 13.

Footballabda 99.— leltől

Gyermekkosci 350.— „

Rövid, kötött és gyermekjáték áru nagyban is kapható. 1958

Feuerstein J.

textil, kötött és rövidáruház

Cluj, Str. Reg. Maria 12.

„Transilvania” láda, doboz és és faáru, Marosujvár.

A marosujvári földgazdászati láda, doboz és faáru készíti és azonnal szállít puha vagy kemény fából mindenféle nagyságú ládákat, dobozokat, cserépszállító léceket. Nagyobb szükséglet esetén a helyszínen tesz ajánlatot. 3653-1

Kendő, szövet, szövőfonal és Grohmann-fejtőkben

Engros eladás

Judovits Lázár

Cluj, Szép-u. 2. sz. Telefon 858.

Engros eladás

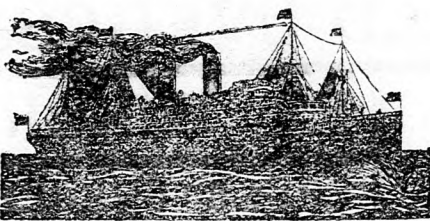
Kereskedők legolcsóbb bevásárlási forrása!

1363

Ottoman America Linie

B-dul Elisabeta No. 4. Bucuresti

Constanca direct
Newyork

Hamburg direct
Newyork

Fontos értesítés!

Mindazoknak, akik Amerikába szándékoznak utazni, nem kell Bukarestbe menniök s hiábavaló költségeket csinálniök, mert az amerikai konzulátus csakis az utazási irodáktól fogad el utleveleket. A illetők küldjék be tehát hozzánk következő okmányait: Utlevél, születési bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, amelyben az is befigyeltessék, mióta lakik a községben, amelyből kivándorol, házassági tanúsítvány, az amerikai rokonoktól küldött bevándorlási engedély és 4 fénykép (4 cm. széles és 5 cm. hosszú). — Mindezen okmányokat átadjuk az amerikai konzulátusnak és 10 napon belül értesítjük a felet, mikor jöjjön Bukarestbe utlevele láttaoztatására. — Senki se kérjen amerikai rokonaitól hajójegyet, mert 5000.— leivel drágább, mintha itthon vásárolja. Irjon amerikai rokonainak, deponálja az a szükséges pénzt a Banque Belge pour l'Etranger Newyork, 67, Wall Street, amely átutalja azt bukaresti testvérintézetéhez (Banque Belge pour l'Etranger Bucuresti, Cal. Victoriei) s ez azonnal értesíti a címzettet a pénz megérkezéről. — Bármiféle információval szívesen szolgálunk és kívánatra megküldjünk prospektusunkat, amely a lehető legrészletesebb felvilágosításokat nyújtja.

Jegyezze meg jól a címünket: 4045-1

Ottoman America Linie romániai képviselője
Ferd. Hédont mérnök Bucuresti,
Bvd. Elisabeta No. 4.

Bőrlábszárvédő

elsőrendű anyagból fekete, barna és sárga színben 1286

Krébs János szilgyártó

Cluj, Calea Regele Ferdinand 77.

Kereskedőknek árkedvezmény!

Speciális hajfestő, női fodrász és manicure terem

Galik és Fodor, Cluj

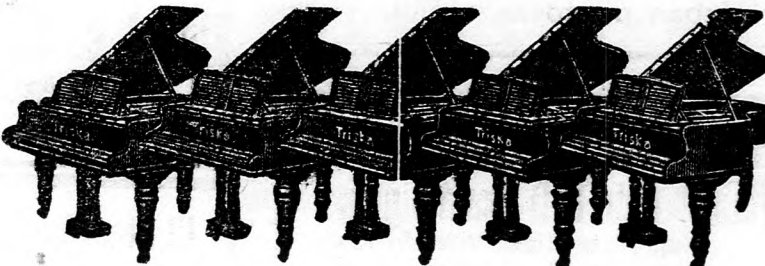
Calea Victoriei 2. (volt Rossuth L.-u.)

Modern hajmunkák, jutányos árak! 1284

Hirdessen az UJ KELET-ben!

TRISKA J. zongora nagyraktára

Uj zongorák raktáron.

Telefon 419.

Elvállalja ugy angol, mint bécsi szerkezetű zongorák megrongált vagy hiányzó alkatrészeinek javítását vagy pótlását. Hangoló megrendelhető. Bartha Miklós-utca 14.

Gyári telefon 596. Üzleti telefon 515-

LEBEDA S. A.

Első romániai villanyerőre berendezett ágy neműgyár.

Készítünk:

Paplanokat: vatta, gyapja és pihe töltelékkel, a legolcsóbb kivitelű a legfinomabb kivitelig. Továbbá matracokat, párnákat és mindenemű ágy neműket.

Vállalunk:

kórházi, közéleti, valamint szállodai felszerelések szállítását továbbá mindenemű átalakításokat. Villanyerőre berendezett tollfosztó géppükön bármily mennyiségű tollfosztást, tisztítást.

Veszünk:

minden mennyiségben lészört, disznószört, kecskeszört, gyapjút és tollat. Mintát ár megjelöléssel (ab cluj állomás) kérünk küldeni

Eladunk:

mindennemű tisztított és szortirozott tollfűt nagyban és kicsinyben.

Eredeti gyári árak!!!

Gyár: Cluj-Kolozsvár, Strada Jasilor (volt Nagyszamos-u. 14. sz.), interurban telefon 596.

Üzlet: Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca 10. sz.) telefon 515.

Megolcsult az építés!

Calcit telepén

1 m³ mész 170 lei

Telep: Felegvári-u. 9. Telefon 1106.

Telefon 494. Engross,

Figyelem! 10%-al

olcsóbban árusítok, mint minden e szakmában vágó cégek. Ki megrendelését levélben vagy személyesen feladja, azonnal lesz kiszolgálva. Megnemfelelő árukat visszaveszek.

NAGY ÁRUHÁZ CLUJ,

(volt Széchenyi áruház) Kötött, rövid, papír, norinbergi és háztartási nagy kereskedés.

J. N A C H T

Soc. în nume colectiv. 4071-1

Központ: Bukarest

Telefonszám 6-53.

Cluj

Piața Cuza-oda 12.

Vörösréz-lemezek, rudak, csövek, sodronyok, üstök, pálinkafőzőüstök
Sárgaréz-lemezek, rudak, csövek, sodronyok
Angolón 99% tömbökben és rudakban Antimon, Zink, Ólom
Csapágyfémek 12-80% tiszta bronz tömbökben és rudakban
Mindennemű feketelemezek 0.25 mm. — 10 mm., fedellemezek 65/100.
Horgonyozott lemezek, zink és fehérlemezek, alumíniumlemezek

Gázcsövek 1/2"-2", ólomcsövek, Mannesmanncsövek
Vermorel (eredeti francia) permeterző
Asbest tömitések, Carborundum gyártmányok, Bergmannsövek
Csavarárúk (Brevillier & Urban, Wien) minden méretben
Transmissióstengelyek, acéllemezek, vasúti szükségleti cikkek, műszaki cikkek, drogúak

Cluj, Piața Cuza-Vodă 12.

ENGROS

Táv.-cím: METALNACHT, Cluj

Temesvári Múmalom Rt. Moara Mare Timisoreana S. p. A. Timisoara—Temesvár

Napi örlőképeség 32 vagon

Nagyrománia legnagyobb és legmodernebbül berendezett malma!

Folyó év július havában az Egyesült-Államokba utazom. Elvállalok bármilyen ügyek intézését oda és vissza ottani bármely nagyobb városban. Megkeresések Szentegyház-utca 10. sz. alá küldendők. Személyes felkeresőket naponta délután 6 órától kezdve fogadok. Feuerstein Béni. 4031-1

„Fraternitas” nyomda kiadása. Cluj—Kolozsvár.

Szerkesztő hivatal és Cluj-Kolozsvár L. Pop. — Br

Az Uj Kelet Szerkesztőség Kiadóhivatala Nyomda Helyes osztály Zs. N. Sz.

V. évfoly

Vezé

Ir
Egyszer akart élni ne és ebből bor léma. Most a probléma már nem az nem az egész indulnak a dök, tiltakoz az uton és t kereső szánc mert a gond nem azért, nak tartják. az elfogultsá ják a felfogé gadásban e — mondja a missziója va tegyen semm alapon vitaj jogot, hogy népi életét. már nem ne azt, hogy m konokabbak hogy egyált akarása tehát Ezek elm és axiómák ábredést. M teszi nemzet ket az alkot san találják mindjárt le i nemzeti gond pontjából ab ezek a doktr zel járnak a egy sem aka ilyeneket mo — A zs séges kultur — A zsidó egységesen nem nemzet. — A zsi összeforrotts Erre per ha nincs nines egység és nincs az nem az ő és nemzeti ő sija, hogy ha országho a nyelve az teiben önma mézesetes er gussé válik. mondani. A igaz, amit ez lényesen les nypnek van minden nép és nem is m territóriumár zet, mert ar is nem azért életét, mert kulturánk, a nem azért, ennél is fo Megmond zsidó népel meg, mert az egész iga Az egész iga zatos ezót, a hatja a sze hatlan miszt a legenda. egy ember t zött van. régi, amilyen akkor keletk népet előz